

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 7. decembrī
(OR. en)

16406/23

Starpiestāžu lieta:
2023/0447(COD)

VETER 111
AGRI 793
AGRILEG 339
CODEC 2410

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs: Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore *Martine DEPREZ*

Saņemšanas datums: 2023. gada 7. decembris

Saņēmējs: Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre *Thérèse BLANCHET*

K-jas dok. Nr.: COM(2023) 769 final

Temats: Priekšlikums - EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA par suņu un kaķu labturību un izsekojamību

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2023) 769 *final*.

Pielikumā: COM(2023) 769 *final*

Briselē, 7.12.2023.
COM(2023) 769 final

2023/0447 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par suņu un kaķu labturību un izsekojamību

(Dokuments attiecas uz EEZ)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Saskaņā ar 2023. gadā veikto Eiropas aptauju¹ 44 % Savienības pilsoņu pieder lolojumdzīvnieki un 74 % Savienības pilsoņu uzskata, ka lolojumdzīvnieku labturība būtu jāaizsargā labāk, nekā tas tiek darīts pašlaik. Sešas no desmit Eiropas pilsoņu iniciatīvām, kas līdz šim ir bijušas veiksmīgas, ir saistītas ar dzīvnieku labturību, atspoguļojot to, cik lielu nozīmi iedzīvotāji piešķir labākai dzīvnieku aizsardzībai kopumā.

Tiek lēsts, ka 2021. gadā ES pilsoņiem piederēja 72,7 miljoni suņu un 83,6 miljoni kaķu². Notiek ievērojama suņu un kaķu tirdzniecība³, ko veic audzēšanas objekti, kuri pārdod kucēnus un kaķēnus, un citi objekti, jo īpaši zooveikali, kuros pārdod visu vecumu suņus un kaķus. Suņus un kaķus piegādā arī dzīvnieku patversmes, kas pārdod vai nodod adopcijai izglābtus, klaiņojošus vai negribētus suņus un kaķus, vai meklē tiem jaunu mājvietu. Lai gan daļu pieprasījuma pēc suņiem un kaķiem apmierina licencēti audzētāji, kas ievēro augstus dzīvnieku labturības standartus, daudzi suņi un kaķi ir tirgoti un transportēti, arī no trešām valstīm, nelikumīgi.

Pierādījumi par būtisku daudzumu viltotu dokumentu, maldinošu informāciju un norādes par suņu slēptu pārvietošanu komerciālos nolūkos nekomerciālas pārvietošanas aizsegā, lai gūtu labumu no mazāk stingriem kontroles noteikumiem, tika savākti ar kaķu un suņu nelikumīgu tirdzniecību saistītās ES koordinētās rīcības⁴ laikā 2022. un 2023. gadā⁵. ES prasību izpildes panākšanas laikā dalībvalstis sagatavoja 467 paziņojumus *iRASFF* sistēmā, lūdzot palīdzību gadījumos, kas saistīti ar aizdomām par krāpnieciskām darbībām. Šī ES koordinētā rīcība ļāva identificēt tādu gadījumu kopas, kuros operatori tika turēti aizdomās par iesaistīšanos krāpnieciskās darbībās, un vairākās ES dalībvalstīs ES koordinētās rīcības laikā ir sāktas vismaz 47 tiesvedības. 45 % paziņojumu *iRASFF* sistēmā attiecās uz aizdomām par krāpnieciskām darbībām saistībā ar suņu pārvietošanu no trešām valstīm. Koordinētā rīcība ļāva atklāt viltotas veterināros sertifikātus un trakumsērgas antivielu tīrēšanas ziņojumus, viltotas lolojumdzīvnieku pases un suņu un kaķu nelikumīgu tirdzniecību no Krievijas un Baltkrievijas.

Šāda standartiem neatbilstīga audzēšana un nelikumīga tirdzniecība rada būtiskas problēmas attiecīgo suņu un kaķu labturībai, arī veselībai, un lolojumdzīvnieka potenciālā īpašnieka labbūtībai. Uz to norāda problēmas, par kurām ziņots vairākos *iRASFF* paziņojumos, proti, paziņojumā par slimiem kucēniem, par kucēniem, kas nenonāca galamērķī, jo bija jāēitanazē parvovīrusa dēļ, par suņiem, kuriem bija

¹ Eiropas Komisija, Eiropas aptauja Nr. 533 “Eiropiešu attieksme pret dzīvnieku labturību”, 2023. gada marts.

² Eiropas lolojumdzīvnieku barības ražotāju federācijas (*FEDIAF*) 2023. gada ziņojums: <https://europeanpetfood.org/about/annual-report/>.

³ Pieprasījums tikai pēc suņiem ES var pārsniegt 8 miljonus dzīvnieku gadā.

⁴ Cīņā pret dzīvnieku tirdzniecību (arī kaķu un suņu nelikumīgu tirdzniecību) Eiropas Komisija cieši sadarbojas ar Eiropu, arī saistībā ar *EMPACT* jeb Eiropas daudzdisciplīnu platformu pret noziedzības draudiem, kas ir veids, kā īstenot 2021. gada paziņojumu par ES Organizētās noziedzības novēršanas stratēģiju un citu attiecīgu ES politiku, stratēģijas un rīcības plānus, un kas ir tās pamatā.

⁵ Eiropas Komisija, Veselības un pārtikas nekaitīguma ģenerāldirektorāts, *Kaķu un suņu nelikumīga tirdzniecība, ES prasību izpildes panākšanas darbība*, 2023, doi:10.2875/236344.

pozitīvs *Brucella Canis* testa rezultāts, par suņiem, kuriem radīts ārkārtējs stress, par suņiem ar diareju, elpceļu infekcijām, dehidratāciju, par novārtā atstātu dzīvnieku gadījumiem. Dažos *iRASFF* paziņojumos minēta izmeklēšana, kas saistīta ar nežēlīgu izturēšanos pret dzīvniekiem. Citos minēti kropļošanas gadījumi, piemēram, ausu apgriešana un astes amputēšana kucēniem.

Turklāt pēdējos gados arvien vairāk pieaug suņu un kaķu tirdzniecība tiešsaistes platformās un sociālajos medijos. Daudzos šo platformu sludinājumos dzīvniekus piedāvā nevis atbildīgi audzētāji, bet, iespējams, nelikumīgi audzētāji vai zooveikali, vai piedāvātie dzīvnieki tiek turēti apstākļos, kas kaitē to labturībai. Dalībvalstu iespēja izsekot suņu un kaķu izcelsmei bieži vien ir ierobežota, jo šo dzīvnieku identifikācijas sistēmu piemēro tikai tad, kad dzīvniekus pārvieto starp dalībvalstīm vai ārpus tām, turklāt nav vienotas reģistrācijas sistēmas.

Eiropas Parlaments 2020. gadā pieņēma rezolūciju⁶ par lolojumdzīvnieku nelikumīgu tirdzniecību ES, aicinot izveidot saskaņotu ES mēroga sistēmu kaķu un suņu obligātai identifikācijai un reģistrācijai, lai cīnītos pret nelikumīgu tirdzniecību. Tas arī aicināja veterinārārstus lolojumdzīvniekiem implantēt mikroshēmu un tos reģistrēt valsts datubāzē, kā arī uzlabot to patērētāju aizsardzību, kuri lolojumdzīvniekus iegādājas ar tiešsaistes sludinājumu starpniecību.

Padome 2010. gadā aicināja Komisiju “izpētīt atšķirības starp dalībvalstu veiktajiem pasākumiem attiecībā uz suņu un kaķu audzēšanu un tirdzniecību ES un vajadzības gadījumā sagatavot politikas risinājumus iekšējā tirgus saskaņošanai”⁷. Pēc tam Komisija publicēja pētījumu⁸, kurā konstatēja, ka valstu tiesību akti par suņu un kaķu audzēšanu Savienībā atšķiras un ka suņu un kaķu pārvietošana Savienībā netiek sistemātiski identificēta, reģistrēta un kontrolēta. Tā konstatēja arī labturības problēmas, kas saistītas ar izmitināšanas apstākļiem gan dzīvnieku audzēšanas objektos, gan tirdzniecības vietās⁹. 2022. gadā Padomē 20 dalībvalstis¹⁰ aicināja Komisiju ieviest kopīgus ES tiesību aktus par suņu turēšanu komerciālos nolūkos un tirdzniecību, tai skaitā saskaņotus izsekojamības noteikumus¹¹.

Daudzas dalībvalstis arī ir apņēmušās aizsargāt kaķu un suņu labturību, parakstot Eiropas Konvenciju par lolojumdzīvnieku aizsardzību¹².

ES tiesību aktu par suņu un kaķu labturību nav. Ir ES tiesību akts par suņu un kaķu aizsardzību, ja tos audzē, piegādā un izmanto zinātniskiem mērķiem¹³. Ir arī dažas

⁶ Eiropas Parlamenta 2020. gada 12. februāra rezolūcija par ES iekšējā tirgus un patērētāju tiesību aizsardzību pret nelegālās lolojumdzīvnieku tirdzniecības negatīvajām sekām (2019/2814(RSP)).

⁷ Padomes 2010. gada 29. novembra secinājumi par suņu un kaķu labturību:

https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/agricult/118076.pdf.

⁸ Pētījums par komercpraksē iesaistītu suņu un kaķu labturību, Eiropas Komisija, 2015: https://food.ec.europa.eu/system/files/2016-10/aw_eu-strategy_study_dogs-cats-commercial-practices_en.pdf.

⁹ Dzīvnieku labturībai var būt vairāki apdraudējumi, proti, kropļojumi, inbrīdings, neatgriezeniskas uzvedības problēmas, ļaunprātīga izmantošana, slikta izturēšanās pret dzīvniekiem, parazīti vai bakteriālas un vīrusu infekcijas, fiziska izmantošana, ģenētiski defekti, ar ķermeņa uzbūvi saistītas slimības.

¹⁰ DK, DE, LT, SE, BG, LV, CY, BE, CZ, LU, IE, PT, FI, NL, SK, EE, MT, SI, ES, HR.

¹¹ Lauksaimniecības un zivsaimniecības padomes sanāksme 2022. gada 21. februārī.

¹² Eiropas Padome, Eiropas Konvencija par lolojumdzīvnieku aizsardzību, [CETS 125 — Eiropas Konvencija par lolojumdzīvnieku aizsardzību \(coe.int\)](https://www.coe.int/en/Treaties/CETS/125).

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/63/ES (2010. gada 22. septembris) par zinātniskiem mērķiem izmantojamo dzīvnieku aizsardzību (OV L 276, 20.10.2010., 33. lpp.).

īpašas ES prasības attiecībā uz suņu un kaķu pārvadāšanu¹⁴, kuras paredz pārvadājamo dzīvnieku minimālo vecumu¹⁵. ES tiesību akti aptver arī suņu un kaķu pārvietošanu saistībā ar dzīvnieku slimībām, jo īpaši trakumsērgu, šīs dzīvnieku veselības prasības tiem piemērojot vai nu tad, kad tos pārvieto starp dalībvalstīm un no trešām valstīm¹⁶, vai arī tos pārvietojot “nekomerciālos” nolūkos, kad tie pavada savus īpašniekus¹⁷.

Konkrētu ES noteiktu pienākumu attiecībā uz suņu un kaķu pārdošanu tiešsaistes platformās nav, tomēr tai piemēro Regulas (ES) 2022/2065 (“Digitālo pakalpojumu akts”)¹⁸ horizontālos noteikumus. Digitālo pakalpojumu akts reglamentē tiešsaistes starpniecības pakalpojumu sniedzēju, arī tiešsaistes platformu, piemēram, sociālo mediju un tiešsaistes tirdzniecības vietu, pienākumus attiecībā uz nelikumīgu saturu un precēm vai pakalpojumiem, ko piedāvā to pakalpojumu saņēmējs. Konkrēti, Digitālo pakalpojumu aktā ir noteikti vairāki tādi pienācīgas rūpības pienākumi tiešsaistes platformām, kuri attiecas uz ierosināto regulu, tai skaitā “tirgotāju izsekojamības” principa ieviešana, un tiešsaistes tirdzniecības vietu pienākums pielāgot savu tiešsaistes saskarni tā, lai tirgotāji varētu ievērot piemērojamos Savienības tiesību aktus. Turklāt Digitālo pakalpojumu akts aptver visus nelikumīga satura veidus, kas definēti valsts vai ES tiesību aktos, tāpēc jebkurš saturs, kas par nelikumīgu tiktu uzskatīts saskaņā ar valsts vai Savienības tiesību aktiem, par nelikumīgu tiks uzskatīts arī saskaņā ar šo regulu, un tiks piemēroti tajā noteiktie pienākumi.

Suņu un kaķu tirdzniecība ir ļoti ienesīga, proti, tiek lēsts, ka suņu un kaķu tirdzniecības vērtība ES ir 1,3 miljardi EUR gadā¹⁹, tāpēc tā ir pievilcīga operatoriem, kuri vēlas iesaistīties negodīgā vai pat nelikumīgā darījumdarbībā. Dažos objektos suņi vai kaķi tiek turēti sliktos labturības apstākļos, sievišķās kārtas dzīvnieki tiek novārdzināti ar vairākiem mazuļu metieniem gadā, netiek ņemtas vērā dzīvnieku vajadzības attiecībā uz pārtiku, novietnēm, veselību un higiēnas apstākļiem, un dzīvnieki tiek pārdoti pārāk jauni (jo tādus ir vieglāk pārdot un lētāk izaudzēt). Līdz ar to daudziem dzīvniekiem ir fiziski defekti vai slimības, un tie netiek aizsargāti no parazitājiem. Saistībā ar sliktu izturēšanos pret šiem dzīvniekiem vai šo dzīvnieku agrīnu atšķiršanu tiem bieži ir arī uzvedības traucējumi. Tie var būt arī nepareizi identificēti, lai nevarētu izsekot to izcelsmei.

¹⁴ Padomes Regula (EK) Nr. 1/2005 (2004. gada 22. decembris) par dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas un saistīto darbību laikā un grozījumu izdarīšanu Direktīvās 64/432/EEK un 93/119/EK un Regulā (EK) Nr. 1255/97 (OV L 3, 5.1.2005., 1. lpp.).

¹⁵ Komisija ir pieņēmusi priekšlikumu pārskatīt un papildināt šos noteikumus par dzīvnieku, jo īpaši suņu un kaķu, labturību pārvadāšanas laikā.

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/429 (2016. gada 9. marts) par pārnēsājamām dzīvnieku slimībām un ar ko groza un atceļ konkrētus aktus dzīvnieku veselības jomā (“Dzīvnieku veselības tiesību akts”) (OV L 84, 31.3.2016., 1. lpp.).

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 576/2013 (2013. gada 12. jūnijs) par lolojumdzīvnieku nekomerciālu pārvietošanu un par Regulas (EK) Nr. 998/2003 atcelšanu (OV L 178, 28.6.2013., 1. lpp.).

¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2065 (2022. gada 19. oktobris) par digitālo pakalpojumu vienoto tirgu un ar ko groza Direktīvu 2000/31/EK (OV L 277, 27.10.2022., 1. lpp.).

¹⁹ *IBF International Consulting, VetEffect, Wageningen University & Research Centre (WUR), Istituto Zooprofilattico Sperimentale dell’Abruzzo e del Molise “G. Caporale” (IZSAM)*, Pētījums par komercpraksē iesaistītu suņu un kaķu labturību, 2015, 6. lpp. (https://food.ec.europa.eu/system/files/ro?file=2016-10/aw_eu-strategy_study_dogs-cats-commercial-practices_en.pdf).

Šāda situācija rada arī negaidītas un negodīgas izmaksas pircējiem. Viņiem jāmaksā par dažu slimību ārstēšanu vai ģenētisku defektu mazināšanu. Atklājot, ka dzīvniekus vairs nevar izārstēt, pircējiem rodas arī emocionāls stress. Pircēji var saskarties arī ar suņiem vai kaķiem ar nopietnām uzvedības problēmām, kas apgrūtina to turēšanu ģimenē. Abos gadījumos pircēji galu galā var būt spiesti pieprasīt eitanāziju. Turklāt šī situācija rada lielas ciešanas dzīvniekiem, jo tie tiek nepareizi baroti, turēti neērtos un neveselīgos apstākļos, un dažkārt pret dzīvniekiem slikti izturas to aprūpētāju zināšanu trūkuma dēļ.

Pastāv arī lielas atšķirības starp dažādu dalībvalstu tiesību aktiem, piemēram, attiecībā uz noteikumiem par robežu starp profesionāliem un neprofesionāliem audzētājiem, minimālo un maksimālo vaislas vecumu un suņu un kaķu identifikāciju un reģistrāciju, un tās ir saistītas arī ar grūtībām īstenot valsts noteikumus iekšējā tirgū, kur dzīvnieki tiek brīvi pārvietoti. Šīs atšķirības — kas, visticamāk, palielināsies, jo dažās dalībvalstīs sabiedrības spiediena dēļ valsts noteikumi tiek pārskatīti un pastiprināti paātrinātā tempā, bet citās dalībvalstīs tiesību normas šajā jomā ir ļoti ierobežotas, — var radīt šķēršļus kaķu un suņu tirdzniecībai. Tas kaitēs komerciālajiem audzētājiem, kas ievēro augstus standartus, un neļaus viņiem gūt labumu no ieguldījumiem kaķu un suņu labturības uzlabošanā.

Katru gadu liels skaits kaķu un suņu ES tiek uzņemts vai nu valsts, vai bezpeļņas organizāciju īpašumā esošās patversmēs²⁰. Piemēram, Beļģijā 2021. gadā tika uzņemti 7642 suņi un 25 926 kaķi²¹, savukārt Spānijā šis skaits ir vēl lielāks, proti, aptuveni 100 000 suņu un 30 000 kaķu gadā²². Iepriekš minētās ar suņiem un kaķiem saistītās ES koordinētās rīcības ietvaros tika ziņots par suņu iespējamu nelikumīgu tirdzniecību, izmantojot dažas no šīm patversmēm, kuras tiešsaistē reklamēja pārdodamus importētus suņus bez nepieciešamajām atļaujām un ar nepareiziem datiem pasu veterinārajos sertifikātos.

Šīs regulas darbības jomā ir jāiekļauj dzīvnieku patversmes, pat ja tās darbojas vidē, kas atšķiras no komerciālo audzētāju darbības vides, un tām ir jāpiemēro noteiktas prasības neatkarīgi no tā, vai tās, kaķus un suņus nododot adoptijai vai meklējot tiem jaunas mājas, veic saimniecisko darbību, lai nodrošinātu noteikumu efektivitāti un izpildāmību un jo īpaši lai novērstu to, ka tirgu kropļo prakse, kas var radīt negodīgu konkurenci vai maldināt patērētājus, kā arī lai novērstu kaķu un suņu nelikumīgu tirdzniecību.

Šā priekšlikuma mērķis ir risināt minētos jautājumus, ierosinot vienotu satvaru ar šādiem mērķiem:

- nodrošināt minimālos kopējos dzīvnieku labturības standartus attiecībā uz suņu un kaķu audzēšanu, turēšanu un objektos audzētu vai turētu suņu un kaķu laišanu tirgū,
- uzlabot Savienības tirgū laisto vai piegādāto, arī tiešsaistē pārdošanai vai adoptijai piedāvāto, suņu un kaķu izsekojamību,

²⁰ Magnus, J., *A Starter Guide to Understanding and Working with Animal Shelters for Animal Sanctuaries*, Open Sanctuary, skatīts 2023. gada novembrī.

²¹ Flandrijas valdība, Dzīvnieku labturības departaments, *Opgevangen dieren in Vlaamse dierenasielen 2021*, 2021, *Cijfers opgevangen dieren asielen 2021 — website.xlsx (vlaanderen.be)*.

²² Fatjó, J. et al, *Epidemiology of Dog and Cat Abandonment in Spain (Suņu un kaķu pamešanas epidemioloģija Spānijā (2008–2013))*, *Animals*, 5. sēj., 2. izd., MDPI, 426.–441. lpp., <https://doi.org/10.3390%2Fani5020364>.

- nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus operatoriem, kas suņus un kaķus tur un laiž tirgū Savienībā,
- veicināt dzīvnieku aprūpētāju kompetenci,
- papildināt spēkā esošos noteikumus par suņu un kaķu importu.

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Šis priekšlikums ir saskanīgs ar spēkā esošajiem ES tiesību aktiem par dzīvnieku pārvadāšanu un pārnēsājamām dzīvnieku slimībām. Tas ir saskanīgs arī ar tiesību akta priekšlikumu pārskatīt Regulu par dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas laikā, kas pieņemts tajā pašā dienā, kad šis priekšlikums.

Šajā priekšlikumā iekļautā prasība apstiprināt audzēšanas objektus ir balstīta uz spēkā esošo prasību reģistrēt objektus saskaņā ar Dzīvnieku veselības tiesību aktu²³. Dalībvalstis varēs paļauties uz to objektu sarakstu, kas reģistrēti saskaņā ar Dzīvnieku veselības tiesību aktu, lai noteiktu objektus, kuri jāpārbauda un jāapstiprina saskaņā ar šo priekšlikumu.

Tāpat šā priekšlikuma izsekojamības prasību pamatā ir Dzīvnieku veselības tiesību aktā noteiktās prasības par to suņu un kaķu identifikāciju, kurus pārvieto pāri robežām, attiecinot identifikācijas prasību uz visiem suņiem un kaķiem, ko laiž tirgū vai piegādā Savienībā, un pievienojot prasību par minēto suņu un kaķu reģistrēšanu valstu datubāzēs.

Dzīvnieku veselības tiesību aktā un Savienības noteikumos par lolojumdzīvnieku nekomerciālu pārvietošanu²⁴ ir iekļautas konkrētas prasības attiecībā uz suņu un kaķu ieviešanu Savienībā. Konkrēti, attiecībā uz suņu un kaķu pārvietošanu uz Savienību — šiem suņiem un kaķiem jābūt no trešās valsts, ko Savienība iekļāvusi sarakstā, pamatojoties uz dzīvnieku veselības garantijām, un izcelsmes objektam trešā valstī jābūt reģistrētam. Šis priekšlikums balstās uz minētajām prasībām, nosakot, ka trešām valstīm arī jāsniedz garantijas attiecībā uz savām kontrolēm, kas saistītas ar šajā priekšlikumā paredzētajiem dzīvnieku labturības noteikumiem objektos, un nosakot, ka audzēšanas objektiem jābūt ne tikai reģistrētiem, bet arī apstiprinātiem. Attiecībā uz izsekojamību dzīvnieku veselības noteikumi paredz, ka gan komerciālas, gan nekomerciālas pārvietošanas nolūkos Savienībā ievestajiem suņiem un kaķiem ir jābūt identificētiem ar mikroshēmu. Lai šos izsekojamības noteikumus pastiprinātu, šajā priekšlikumā ir noteikts, ka Savienībā ievesto suņu un kaķu īpašnieks galamērķa vietā nodrošina to reģistrāciju kādā no dalībvalstu datubāzēm. Tā tiks nodrošināts vairāk instrumentu šo dzīvnieku kontrolei.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Šis priekšlikums ir saskanīgs ar Savienības politiku digitālo pakalpojumu vienotā tirgus jomā. Piemēram, noteikumi par tiešsaistes pakalpojumiem ir sagatavoti tā, lai tie būtu saderīgi ar Digitālo pakalpojumu aktu (Regula (ES) 2022/2065).

Šis priekšlikums neskar atbrīvojumu no atbildības, ko piemēro tiešsaistes platformām saskaņā ar Regulas (ES) 2022/2065 6. pantā izklāstītajiem nosacījumiem. Turklāt tajā nav noteikts vispārīgs pienākums pārraudzīt uzglabāto informāciju vai aktīvi

²³ Saskaņā ar Dzīvnieku veselības tiesību aktu apstiprināšanas prasība attiecas tikai uz patversmēm, kas pārvieto dzīvniekus uz citām dalībvalstīm, un savākšanas centriem.

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 576/2013 (2013. gada 12. jūnijs) par lolojumdzīvnieku nekomerciālu pārvietošanu (OV L 178, 28.6.2013., 1. lpp.).

noskaidrot faktus vai apstākļus, kas liecina par nelikumīgu darbību, kā tas ir aizliegts saskaņā ar tās pašas regulas 8. pantu. Visbeidzot, tajā noteiktie pienākumi papildina, bet neaizstāj pienākumus, kas saskaņā ar Digitālo pakalpojumu aktu uzlikti tiešsaistes platformām, arī tādām, kuras ļauj patērētājiem noslēgt distances līgumus ar tirgotājiem, kā arī nav pretrunā minētajiem pienākumiem. Digitālo pakalpojumu akts nosaka vienotu pienākumu kopumu tiešsaistes uzņēmumiem, kas sniedz pakalpojumus ES, tai skaitā tiešsaistes platformām, kuras pilda starpnieku lomu produktu un pakalpojumu pārdošanā. Digitālo pakalpojumu aktā ir noteikti “integrētas atbilstības” pienākumi, saskaņā ar kuriem platformām ir jāizstrādā un jāorganizē savas tiešsaistes saskarnes tā, lai varētu parādīt noteiktu informāciju (bet tikai attiecībā uz pakalpojumu sniedzējiem, kas kvalificējami kā “tirgotāji”) un izņemt nelikumīgus sludinājumus.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Priekšlikuma juridiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienības darbību 43. panta 2. punkts un 114. pants, jo šis priekšlikums attiecas uz tādu suņu un kaķu audzēšanu, turēšanu un tirdzniecību, kas ir dzīvi dzīvnieki, kuri minēti Līguma I pielikumā, un tā mērķis ir nodrošināt tādu suņu un kaķu iekšējā tirgus netraucētu darbību, attiecībā uz kuriem nav noteiktu vienotu prasību dzīvnieku labturības jomā, novērst tādus traucējumus un šķēršļus šo dzīvnieku tirdzniecībā, ko rada atšķirīgie valstu noteikumi par dzīvnieku labturību, vienlaikus nodrošinot augsta līmeņa dzīvnieku labturību, patērētāju aizsardzību, kā arī aizsardzību pret nelikumīgu tirdzniecību.

• Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Šā priekšlikuma mērķis ir reglamentēt suņu un kaķu tirdzniecību iekšējā tirgū, arī to importu no trešām valstīm, lai nodrošinātu nozares racionālu attīstību, novērstu šķēršļus tirdzniecībai un apkarotu kaķu un suņu nelikumīgu tirdzniecību, vienlaikus nodrošinot augstu dzīvnieku labturības aizsardzības līmeni. Šos mērķus dalībvalstis, darbojoties atsevišķi, nevar sasniegt, un šis jautājums jārisina Savienībai. Dalībvalstīm darbojoties atsevišķi, iekšējais tirgus tiktu vēl vairāk sadrumstalots. Šādas atšķirības dzīvnieku labturības aizsardzības līmenī, visticamāk, saglabāsies un pastiprināsies, reaģējot uz iedzīvotāju prasībām, un tādējādi izraisīs iekšējā tirgus sadalīšanos kaķu un suņu tirgū.

Piemēram, tas, ka noteikta veida paņēmienu, kas rada sāpes (ausu apgriešana, astes amputēšana), dažās dalībvalstīs ir aizliegti, bet citās ne, kaitē tirgotājiem, kuri uztur augstu dzīvnieku labturības līmeni, jo viņi nevar gūt labumu no saviem ieguldījumiem augstu labturības standartu nodrošināšanā, veicot pārrobežu tirdzniecību. Rezultātā audzēšanas objekts var tikt pārvietots uz dalībvalstīm, kurās šādu aizliegumu nepiemēro.

Dzīvnieku patversmju darbība bieži notiek pāri robežām, jo šādās situācijās ir pieejami tiešsaistes pakalpojumi dzīvnieku pārvietošanas reklamēšanai. Dažas dzīvnieku patversmes kaķus un suņus var piedāvāt arī pārdošanai. Ņemot vērā to, ka dzīvnieku skaits, ko patversmes nodrošina tirgū, ir uzskatāms par būtisku, tās jāiekļauj šīs regulas darbības jomā neatkarīgi no tā, vai to veiktā darbība uzskatāma par saimniecisku darbību, jo vismaz pamatotās izmaksas tiek atlīdzinātas. Tāpēc dzīvnieku patversmes būtu jāiekļauj šīs regulas darbības jomā un tām būtu jāpiemēro dažas prasības attiecībā uz piecām dzīvnieku labturības jomām, dzīvnieku aprūpētāju

kompetenci, veterinārārstu apmeklējumiem un dzīvnieku identifikāciju un reģistrāciju.

Lai apkarotu suņu un kaķu nelikumīgu tirdzniecību, būtiska ir šo dzīvnieku izsekojamība. Pašlaik Savienības tirgū piegādāto suņu un kaķu izsekojamību ir grūti nodrošināt. Tā kā suņus un kaķus Savienībā var tirgot pāri robežām un pastāvošās valstu datubāzes nav sadarbspējīgas, ar iniciatīvām, ko valsts līmenī īsteno atsevišķas dalībvalstis, esošās nepilnības nevar novērst un ir vajadzīga Savienības līmeņa iesaistīšanās. Lai izsekojamības noteikumi būtu rezultatīvi, tie būtu jāpiemēro visiem suņiem, kas tiek piegādāti Savienībā, neatkarīgi no paredzētā piegādes nolūka.

- **Proporcionalitāte**

Ar šo priekšlikumu nosaka dzīvnieku labturības prasību minimumu attiecībā uz suņu un kaķu audzēšanu, turēšanu un laišanu Savienības tirgū. Šie noteikumi ir būtiski, lai aizsargātu iekšējā tirgus darbību, un nepārsniedz to, kas ir vajadzīgs šim nolūkam.

Konkrēti, lai nodrošinātu proporcionalitāti, šā priekšlikuma noteikumus par dzīvnieku audzēšanu un turēšanu objektos nepiemēro ļoti maziem objektiem. Audzētājiem, kuru objektos mazuļu metienu skaits gadā nesasniedz noteiktu robežu, noteikumus par suņu un kaķu audzēšanu un turēšanu nepiemēro, un viņiem suņi vai kaķi pirms laišanas Savienības tirgū ir tikai jāidentificē un jāreģistrē. Līdzīga pieeja tiek izmantota attiecībā uz patversmēm un zooveikaliem, kuros ir neliels skaits suņu vai kaķu un kuriem pirms suņu vai kaķu piegādes Savienībā tie tikai jāidentificē un jāreģistrē. Lai nodrošinātu Savienības noteikumu proporcionalitāti, ņemot vērā to, ka patversmes parasti nedarbojas peļņas gūšanas nolūkā, tām nav jāpiemēro vairāki noteikumi, kas piemērojami audzēšanas objektiem un zooveikaliem, piemēram, detalizētas prasības par dzīvnieku novietnēm (temperatūru, platību, apgaismojumu).

Turklāt, lai gan fiziskām un juridiskām personām, kas Savienībā piegādā suņus vai kaķus, ir jānodrošina, ka dzīvniekiem ir implantēta mikroshēma un tie ir reģistrēti, tas ir nepieciešams, lai nodrošinātu šīs regulas efektivitāti tās mērķu sasniegšanā, jo īpaši nelikumīgas tirdzniecības apkarošanā, un tas ir proporcionāli, ņemot vērā šīs prasības ierobežoto ietekmi uz fiziskām personām, kas piegādā suņus vai kaķus Savienības tirgum (sk. iedaļu "Ietekmes novērtējums"). Priekšlikums neuzliek šādu pienākumu fiziskām personām, kas suņus vai kaķus Savienības tirgum piegādā dažkārt, neizmantojot tiešsaistes pakalpojumus.

Šis priekšlikums ļauj dalībvalstīm saglabāt vai pieņemt stingrākus valsts noteikumus par izmitināšanas apstākļiem, kropļošanu, vides uzlabošanu, selekciju un audzēšanas programmām, ja vien tie neliedz vai nekavē citā dalībvalstī turētu suņu un kaķu laišanu tirgū to teritorijā, pamatojoties uz to, ka attiecīgie suņi un kaķi nav turēti saskaņā ar šādiem stingrākiem valsts noteikumiem.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Ierosinātais juridiskais instruments: regula.

Suņu un kaķu audzēšanas, turēšanas un laišanas tirgū, kā arī tirgū laisto un piegādāto suņu un kaķu izsekojamības reglamentēšanai ir vajadzīgas tehniskas darbības un noteikumi, kuriem vajadzētu būt precīziem, lai nodrošinātu pienācīgus vienlīdzīgus konkurences apstākļus operatoriem iekšējā tirgū. Vajadzīgo precizitātes un saskaņošanas līmeni var labāk sasniegt, izmantojot tieši saistošu regulu, nevis direktīvas.

3. **EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

- **Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Neattiecas, jo pašlaik nav neviena tiesību akta par suņu un kaķu labturību.

Tomēr ES dzīvnieku labturības tiesību aktu atbilstības pārbaudē ir aplūkots šis tiesību aktu trūkums Savienības tirgū laisto suņu un kaķu aizsardzības jomā. Sabiedriskajā apspriešanās, kas veikta atbilstības pārbaudes atbalstam, lielākā daļa respondentu uzskatīja, ka trūkst konkrētu sugu dzīvnieku labturības prasību attiecībā uz kaķiem (79 %, 47 064 no 59 286) un suņiem (80 %, 47 272 no 59 286). Tas atspoguļojās arī intervijās ar ieinteresētajām personām. Piemēram, kāda profesionālā organizācija (kas pārstāv veterinārārstus) norādīja, ka lolojumdzīvnieki patērētājiem ir ārkārtīgi svarīgi un ka ir daudz ar šiem dzīvniekiem saistītu labturības problēmu.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Apspriešanās ar ieinteresētajām personām notika, izmantojot brīvprātīgās iniciatīvas par suņu un kaķu labturību²⁵ pasākumus, kā arī vairākas divpusējas sanāksmes ar suņu audzētāju, lolojumdzīvnieku barības rūpniecības, tiešsaistes pakalpojumu sniedzēju, farmācijas nozares un dzīvnieku labturības organizācijām.

Ieinteresētās personas piekrita tam, ka konstatētās problēmas (vienlīdzīgu konkurences apstākļu trūkums, krāpnieciska prakse, kas kaitē gan patērētājiem, gan dzīvniekiem, tiešsaistes pakalpojumu un sociālo plašsaziņas līdzekļu loma) pastāv un ka ES ir jāizstrādā vienotu noteikumu kopums, lai šo tirgu regulētu. Konkrēti, tiešsaistes platformas atbalstīja ES līmenī saskaņotu režīmu attiecībā uz lolojumdzīvniekiem un uzskatīja, ka tam būtu jānodrošina iespēja uzlabot tiešsaistes pārdošanas kanālu uzticamību.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde pieņēma zinātniskās un tehniskās palīdzības ziņojumu par labturības aspektiem, kas saistīti ar kaķu un suņu audzēšanu, barošanu, izmītināšanu un veselību audzēšanas objektos²⁶. Minētajā *EFSA* ziņojumā ir ietverti ieteikumi attiecībā uz novietņu un fizisko aktivitāšu veidiem, temperatūru un apgaismojumu novietnēs, veselību, kā arī sāpīgu ķirurģisku iejaukšanos.

Komisija ņēma vērā arī secinājumus, kas izdarīti saistībā ar brīvprātīgām iniciatīvām par pārdodamo lolojumdzīvnieku (suņu un kaķu) labturību Eiropas Dzīvnieku labturības platformā, kurā atrodama virkne pamatnostādņu par suņu atbildīgu audzēšanu, kaķu atbildīgu audzēšanu, suņu un kaķu komerciālu pārvietošanu, kucēnu un kaķēnu socializāciju, suņu pārdošanas tiešsaistes platformām un pamatnostādnēm suņu pircējiem. Gan *EFSA* atzinums, gan Eiropas Dzīvnieku labturības platformas secinājumi ir publiski pieejami internetā. Tā ņēma vērā arī abus ziņojumus, kas šajā nolūkā sagatavoti minētās brīvprātīgās iniciatīvas ietvaros, proti, ziņojumu par ieteikumiem attiecībā uz iespējamiem elementiem ES tiesību aktos par suņu un kaķu

²⁵ https://food.ec.europa.eu/animals/animal-welfare/eu-platform-animal-welfare/platform-conclusions_en#pets.

²⁶ *EFSA* (Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde), 2023, *Scientific and technical assistance on welfare aspects related to housing and health of cats and dogs in commercial breeding establishments*. *EFSA Journal*, 21. sēj., 9. izd., 1.–105. lpp., <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2023.8213>.

tirdzniecību un pārdošanu²⁷ un ziņojumu par ieteikumiem attiecībā uz iespējamiem elementiem ES tiesību aktos par suņu un kaķu audzēšanu²⁸.

- **Ietekmes novērtējums**

Analīze un visi apstiprinošie pierādījumi tiks izklāstīti Komisijas dienestu darba dokumentā, ko publicēs ne vēlāk kā trīs mēnešu laikā pēc priekšlikuma publicēšanas.

Turpmāk izklāstīts pieejamo pierādījumu par ietekmi apkopojums.

Sagaidāms, ka priekšlikums attieksies uz aptuveni 24 000 līdz 30 000 komerciālo suņu audzētāju un 8000 līdz 10 000 komerciālo kaķu audzētāju²⁹, no kuriem 20 % ir komerciāli šķirnes dzīvnieku audzētāji³⁰. Tiek lēsts, ka aptuveni 4,4 miljonus kucēnu un 1 miljonu kaķēnu no ES gadā saražotajiem suņiem un kaķiem nodrošina komerciāli audzētāji, kas audzē bezšķirnes dzīvniekus (tas atbilst aptuveni 50 % suņu un kaķu, kas katru gadu piedzimst un tiek audzēti ES).

Prasības attiecībā uz izmitināšanu

Ar jaunajām prasībām tiktu uzlabota ES audzēto suņu un kaķu labturība, nodrošinot tiem lielāku pārvietošanās brīvību vidē bez būriem, ar siltumkomforta zonām, kurās dzīvnieki var apmierināt savas fizioloģiskās vajadzības, kā arī nodrošinot vairāk vietas aktivitātēm un kompleksu vidi, pateicoties piekļuvei āram/telpām³¹.

Šķirnes suņu un kaķu komerciālajiem audzētājiem nav gaidāmas nekādas papildu izmaksas, jo viņi parasti jau ievēro līdzvērtīgas vai stingrākas labturības prasības, ko noteikušas šķirnes dzīvnieku audzētāju organizācijas, kuru biedri viņi ir³².

Iemesli suņu un kaķu nonākšanai patversmēs ir dažādi, bet cita starpā saistīti ar dzīvnieku klaiņošanu un pamešanu, īpašnieku atteikšanos no dzīvniekiem, adoptēto dzīvnieku atgriešanu un kaķēnu un kucēnu dzimšanu patversmēs³³. Īpaši liels klaiņojošu dzīvnieku un citu dzīvnieku skaits ir Dienvideiropas un Austrumeiropas valstu patversmēs³⁴. Pašlaik trūkst Eiropas noteikumu par dzīvnieku patversmēm, un, neraugoties uz daudzās dalībvalstīs ieviestajiem konkrētiem valsts līmeņa pasākumiem, dzīvnieku labturības apstākļi daudzās Eiropas patversmēs ir satraucoši³⁵. Lielu risku sliktiem dzīvnieku labturības apstākļiem patversmēs rada jo īpaši to pārāpdzīvotība³⁶.

Prasības attiecībā uz audzēšanu

Nosakot minimālo vaislas vecumu kucēm un kaķenēm, vairošanās ritma ierobežojumus un prasību uzraudzīt noteiktu vecuma robežu pārsniegušu kuču un

²⁷ https://food.ec.europa.eu/system/files/2023-07/aw_platform_plat-conc_recom_dog-cat_sales.pdf.

²⁸ https://food.ec.europa.eu/system/files/2023-07/aw_platform_plat-conc_recom_dog-cat_breeding.pdf.

²⁹ Apspriešanās ar ieinteresētajām personām — šķirnes dzīvnieku audzētāju pārstāvjiem, asociāciju un NVO dzīvnieku labturības aizsardzībai.

³⁰ *IBF international Consulting, Study on the Welfare of Dogs and Cats involved in Commercial Practices*, galīgais ziņojums, *SANCO, EU COM*, 2015.

³¹ Apspriešanās ar ieinteresētajām personām.

³² Apspriešanās ar ieinteresētajām personām — šķirnes suņu/kaķu audzētāju pārstāvjiem.

³³ *Van der Leij, W. J. L. et al, Quantification of a shelter cat population: trends in intake, length of stay and outcome data of cats in seven Dutch shelters between 2006 and 2021* *PLOS ONE*, 18. sēj., 5. izd., *PLOS ONE*, 2023, <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0285938>.

³⁴ *Veto Tierschutz, Wo wir helfen*, skatīts 2023. gada novembrī.

³⁵ *Veto Tierschutz, Wo wir helfen*, skatīts 2023. gada novembrī.

³⁶ *McCobb, E. un Dowling-Guyver, S., Welfare assessments for long-term housing in animal shelters*, *Veterinary record*, 178. izd., 1. sēj., 17. un 18. lpp., <https://doi.org/10.1136/vr.h6936>.

kaķeņu veselību un labturību, tiktu nodrošināta dzīvnieku fiziskā un fizioloģiskā brieduma ievērošana un tādējādi uzlabota to labturība^{37,38}. Dažās ES dalībvalstīs jau ir tiesiskais regulējums, kas nosaka minimālo/maksimālo vaislas vecumu. Citās šādu prasību nav³⁹. Tāpēc priekšlikums veicinātu vienlīdzīgākus konkurences apstākļus visu veidu audzētājiem. Traucējumus audzēšanas ciklā novērsīs atbilstīgs pārejas periods, kas nodrošinās, ka operatoriem ir laiks pielāgoties jaunajiem noteikumiem, un tādējādi netiks pieļauti traucējumi suņu un kaķu piegādē patērētājiem.

Audzēšanas objektu apstiprinājums

Audzēšanas objektiem jau jābūt reģistrētiem saskaņā ar Regulu (ES) 2016/429 (“Dzīvnieku veselības tiesību akts”)⁴⁰. Tomēr reģistrācija notiek, kompetentajai iestādei neveicot pārbaudi, kurā pārlicinās, vai objekts atbilst dzīvnieku labturības noteikumiem. Turklāt dažas dalībvalstis (piemēram, Austrija, Beļģija, Francija, Vācija un Portugāle) audzēšanas objektus regulē savos tiesību aktos. Dažas (bet ne visas) dalībvalstis audzēšanas objektus apstiprina, pamatojoties uz dzīvnieku labturības kritērijiem, un dalībvalstīs, kurās šādas prasības piemēro, tiek izmantotas atšķirīgas robežvērtības audzēšanas objekta noteikšanai par profesionālu objektu, uz kuru attiecas apstiprināšanas prasības, un tas pastiprina nevienlīdzīgos konkurences apstākļus nozarē⁴¹.

Spēkā esošā prasība reģistrēt audzēšanas objektu ļauj kompetentajām iestādēm balstīties uz esošajiem reģistriem un atvieglos to objektu identificēšanu, kuriem vajadzīgs apstiprinājums. Šķirnes dzīvnieku audzētājiem apstiprinājumu, visticamāk, būtu viegli iegūt (jo viņi jau parasti ievēro augstākas dzīvnieku labturības prasības).

Suņu un kaķu identificēšana un reģistrēšana un valstu datubāzes

Visu suņu un kaķu obligāta identificēšana (ar elektroniski lasāmiem transponderiem) un reģistrēšana valsts datubāzē pirms to laišanas tirgū vai piegādes uzlabotu suņu un kaķu izsekojamību (jo īpaši apvienojumā ar īpašiem nosacījumiem par suņu vai kaķu pārdošanu vai adoptēšanu, izmantojot tiešsaistes platformas⁴²). Rezultātā kompetentās iestādes varēs labāk kontrolēt iekšējā tirgū tirgoto un izplatīto suņu un kaķu identitāti un izcelsmi, novēršot krāpšanu un tādējādi labāk kontrolējot dzīvnieku labturības apstākļus izcelsmes objektā.

Šāda suņu reģistrācija jau ir obligāta 24 dalībvalstīs. Divās no trim atlikušajām dalībvalstīm tā ir reglamentēta dažos to reģionos, savukārt tikai vienā dalībvalstī šādu prasību nav vispār. Tāpēc šā pasākuma izmaksas praksē būtu ierobežotas (lai gan nedaudz mazāk ierobežotas attiecībā uz kaķiem, kuru identifikācija un reģistrācija ir obligāta tikai septiņās dalībvalstīs)⁴³.

³⁷ *Voluntary Initiative on the Health and Welfare of Pets (Dogs and Cats) in Trade, Welfare in Pet Trade, Responsible dog breeding guidelines*, DOC/2020/11972 Rev1, 2020.

³⁸ *Voluntary Initiative on the Health and Welfare of Pets (Dogs and Cats) in Trade, Welfare in Pet Trade, Responsible cat breeding guidelines*, DOC/2020/11982 Rev1, 2020.

³⁹ *EU Dog & Cat Alliance, The welfare of dogs and cats involved in commercial practices: a review of the legislation across EU countries; EU Dog and Cat Alliance, [Valstuitiesību akti — EU Dog & Cat Alliance \(dogandcatwelfare.eu\)](#)*.

⁴⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/429 (2016. gada 9. marts) par pārnēsājamām dzīvnieku slimībām un ar ko groza un atceļ konkrētus aktus dzīvnieku veselības jomā (“Dzīvnieku veselības tiesību akts”) (OV L 84, 31.3.2016., 1.–208. lpp.).

⁴¹ *EU Dog and Cat Alliance, [Valstu tiesību akti — EU Dog & Cat Alliance \(dogandcatwelfare.eu\)](#)*.

⁴² *Eurogroup for Animals, The illegal pet trade: game over 2020*, 3. nodaļa.

⁴³ *EU Dog and Cat Alliance, Valstu tiesību akti*.

Pasākums neietekmēs šķirnes kucēnu un kaķēnu audzētājus, jo šie audzētāji piedalās asociācijās, kuras attiecībā uz identifikāciju un reģistrāciju noteikušas līdzīgas prasības⁴⁴. Attiecībā uz citiem dalībniekiem, kas Savienības tirgū laiž suņus un kaķus, priekšlikumam būtu ierobežota ekonomiskā ietekme: tiek lēsts, ka izmaksas, kas operatoram vai piegādātājam rodas par veterinārārsta veiktu transpondera implantēšanu un reģistrāciju, ir aptuveni 50 EUR (tomēr dažādās dalībvalstīs tās atšķiras)⁴⁵. Dalībvalstīs, kurās suņu (24) un kaķu (7) reģistrācija jau ir obligāta⁴⁶, papildu izmaksu nebūtu.

Visas dalībvalstīs ietekmēs prasība nodrošināt valstu datubāzu sadarbību. Tas ir būtiski, lai nodrošinātu pienācīgu izsekojamību un lai verifikācijas sistēmas kļūtu pilnībā funkcionējošas. Dažās dalībvalstīs un trešās valstīs gūtā pieredze liecina, ka sadarbību var panākt, izstrādājot lietojumprogrammu saskarnes. Lai dalībvalstīs varētu veikt šos pielāgojumus, ir paredzēts pārejas periods. Pašlaik privātas iniciatīvas *Europetnet* ietvaros jau ir savienotas 17 dalībvalstu nacionālās un reģionālās datubāzes (lai gan tas darīts brīvprātīgi)⁴⁷. Tādējādi šādas prasības ietekme būtu salīdzinoši ierobežota.

Tiešsaistes pārdošana

Tiek lēsts, ka aptuveni 60 % suņu un kaķu īpašnieku savus lolojumdzīvniekus pērk internetā. Tie ir aptuveni 4,8 miljoni suņu un 1,2 miljoni kaķu⁴⁸. ES ir vismaz 75 tiešsaistes platformas, kas pilda starpnieka lomu suņu un kaķu pārdošanā vai dāvināšanā⁴⁹. Suņu piedāvāšana tiešsaistē pašlaik ir reglamentēta astoņās dalībvalstīs, bet kaķu piedāvāšana tiešsaistē — vismaz septiņās dalībvalstīs⁵⁰. Šajās valstu regulatīvajās pieejās ir vairākas atšķirības. Piemēram, Austrijā reklamēties tiešsaistē var tikai reģistrēti audzētāji. Briselē un Flandrijā, ja reklamētājs ir apstiprināta objekta vadītājs (audzētājs/pārdevējs/patversme), tiešsaistes sludinājumā jāiekļauj suņu vai kaķu audzētāja apstiprinājuma numurs. Sludinājumā sniegtajā informācijā jāiekļauj mikroshēmas numurs.

Priekšlikums ļautu suņu un kaķu pircējiem pārbaudīt suņu un kaķu identifikācijas un reģistrācijas autentiskumu, izmantojot tīmekļvietni, kas savienota ar valstu datubāzēm. Tiešsaistes platformām sava saskarne būtu jāpielāgo tā, lai piegādātāji sniegtu pircējiem vajadzīgo informāciju par tīmekļvietnes izmantošanu suņu un kaķu identifikācijas un reģistrācijas autentiskuma pārbaudei.

Pamatojoties uz privātām iniciatīvām, dažas tiešsaistes platformas jau ir brīvprātīgi izstrādājušas un izmanto sistēmas, kurās pirms piedāvājuma publicēšanas tiešsaistes platformā tiek veikta suņu un kaķu identifikācijas un reģistrācijas autentiskuma verifikācija. Turklāt dažas dalībvalstīs ir sākušas pieprasīt šādu verifikācijas sistēmu izmantošanu. Francijā kopš 2023. gada 1. jūlija platformām pirms suņu vai kaķu pārdošanas sludinājumu publicēšanas ir jāpārbauda, vai tajos ir norādīta visa obligātā

⁴⁴ Sk., piem., *Fédération Internationale Féline, FIFe Breeding & Registration Rules*, 2023, vai *Fédération Cynologique Internationale, International Breeding Rules of the FCI*.

⁴⁵ Pamatojoties uz dažādu dalībvalstu un *Europetnet* izmaksu salīdzinājumiem, [Mikroshēmu implantēšana](#).

⁴⁶ *EU Dog and Cat Alliance, Valstu tiesību akti*.

⁴⁷ *Europetnet, Dalīborganizācijas*.

⁴⁸ Aplēses pamatā ir *EU Dog & Cat Alliance* un *Blue Cross* ziņojums *Online pet sales in the EU: What's the cost?*.

⁴⁹ *EU Dog and Cat Alliance* un *Blue Cross* ziņojums *Online pet sales in the EU: What's the cost?*.

⁵⁰ *EU Dog and Cat Alliance, Valstu tiesību akti*.

informācija (arī audzētāja identitāte un dzīvnieka identifikācija), kas automātiski jāpārbauda valsts datubāzē. Pēc šā procesa veikšanas publicētajā sludinājumā ievieto norādi “pārbaudīts sludinājums”. Vācijā 2021. gadā valdība paziņoja nodomu izstrādāt līdzīgas prasības, lai ieviestu obligātu identitātes verifikāciju attiecībā uz lolojumdzīvnieku tiešsaistes tirdzniecību.

Šāda sistēma ievērojami uzlabotu izsekojamību, tādējādi dodot iespēju pārdevējiem, tiešsaistes platformām, pircējiem un kompetentajām iestādēm viegli pārbaudīt suņa vai kaķa identifikāciju un reģistrāciju.

Ievešana Savienībā

Savienībā tiek ievests liels daudzums suņu un kaķu, katru gadu tiek importēti vairāki tūkstoši dzīvnieku. Papildus likumīgajam importam pēdējos gados ir pieaugusi nelikumīgā tirdzniecība no valstīm ārpus ES; 45 % gadījumu ES koordinētās rīcības laikā ES vai uz tās robežām ir konstatēta neatbilstība un aizdomas par krāpšanu saistībā ar suņiem un kaķiem, kuru izcelsme ir tieši trešās valstīs, piemēram, Serbijā, Baltkrievijā, Krievijā un Turcijā⁵¹. Lai ierobežotu šādas nelikumīgas tirdzniecības iespējas, pašreizējie ES noteikumi par suņu un kaķu pārvietošanu, piemēram, Regulas (ES) Nr. 576/2013 un Dzīvnieku veselības tiesību akta noteikumi, ir jāpapildina ar papildu instrumentiem.

Dažas dalībvalstis, kas ir suņu un kaķu ieviešanas Savienībā vietas, piemēram, Latvija, ir konstatējušas atkārtotas neatbilstības un aizdomas par krāpšanos ar sūtījumiem, nekomerciālas pārvietošanas dokumentu ļaunprātīgu izmantošanu tirdzniecības nolūkos, kā arī no Krievijas un Baltkrievijas ievesto suņu un kaķu skaita pieaugumu. Rezultātā dažas no šīm dalībvalstīm izvērtē iespēju ieviest valsts līmeņa pasākumus, piemēram, Latvija ir ieviesusi importa papildu kontroles pasākumus. Tomēr, ja nekādi pasākumi netiks veikti ES līmenī, šāda pārvietošana ieviešanai Savienībā, visticamāk, tiks novirzīta uz citām dalībvalstīm.

Turklāt ir pārlicinoši pierādījumi par ļoti lielām Savienības pilsoņu bažām attiecībā uz objektu turēto un Savienības tirgum piegādāto suņu un kaķu labturību, tai skaitā arī to veselību. Par tām liecina iepriekš minētā Eiroparometra aptauja par dzīvnieku labturību un Eiropas Parlamenta rezolūcija, kā arī ļoti lielais skaits lūgumrakstu, Parlamenta jautājumu, sūdzību un vēstuļu par šo tematu, ko Eiropas Komisija saņēmusi no iedzīvotājiem, pilsoniskās sabiedrības organizācijām un parlamentāriešiem. To ilustrē arī tādu parakstu skaits, kas savākti kampaņās, kuras dažās dalībvalstīs organizē dzīvnieku labturības NVO.

Dzīvnieku labturības prasību ieviešana audzēšanas objektos, zooveikalos un patversmēs ES, neprasot ievērot līdzvērtīgas prasības attiecībā uz suņu un kaķu importu no trešām valstīm, palielinātu šāda importa apjomu no trešo valstu objektiem, kuros piemēro zemus labturības standartus. Tas būtu saistīts ar pievilcīgām cenām un Savienības patērētāju neinformētību par labturības apstākļiem izcelsmes objektā. Tāpēc šā priekšlikuma dzīvnieku labturības politikas mērķis netiktu pienācīgi sasniegts, un Savienības pilsoņu bažas netiktu risinātas.

Turklāt paredzētie pasākumi (veterinārārstu apmeklējumi objektos, objektu atbilstība prasībām attiecībā uz barošanu, izmitināšanu, veselību, ar uzvedību saistītajām

⁵¹ Eiropas Komisija, Veselības un pārtikas nekaitīguma ģenerāldirektorāts, *Illegal trade of cats & dogs, EU enforcement action*, 2023, doi:10.2875/236344. .

vajadzībām un kropļošanu), kas jāpiemēro arī attiecībā uz suņu un kaķu importu, ir vajadzīgi, lai aizsargātu suņu un kaķu veselību, kā arī sabiedrības veselību.

Neoptimālajos apstākļos, kādos kaķus un suņus audzē intensīvas komerciālās audzēšanas vietās (tā sauktajās “kucēnu fermās”), sievišķās kārtas dzīvniekus pārmērīgi izmanto vaislai. Tas dzīvniekiem ļoti bieži izraisa spēku izsīkumu, kaheksiju un uzņēmību pret infekcijas slimībām, kā arī saīsina to mūžu.

Izsekojamības un pienācīgas vakcinācijas trūkums rada nopietnu zoonožu, piemēram, trakumsērgas un ehinokozes, pārnesšanas risku un līdz ar to sabiedrības veselības apdraudējumu Savienībā. Slikta barība un izmitināšanas apstākļi, tai skaitā zems higiēnas līmenis, kā arī sāpīgu paņēmienu, piemēram, kropļošanas, izmantošana vājina dzīvnieku imūnsistēmu un ir saistīti ar pastiprinātu antimikrobiālo līdzekļu lietošanu, kas ietekmē pret antibiotikām rezistentu infekciju attīstību cilvēkos. Nepietiekami pasākumi ar dzīvnieku uzvedību saistīto vajadzību apmierināšanai un kucēnu un kaķēnu pienācīgas socializācijas nodrošināšanai izraisa problēmas saistībā ar kucēnu un kaķēnu uzvedību, kas vēlāk var kļūt agresīva un radīt nopietnas bažas par sabiedrības drošību.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Priekšlikums no objektiem piemērojamajām prasībām izslēdz mazos suņu un kaķu audzētājus un mazos zooveikalus un patversmes, jo šādi noteikumi būtu neproporcionāli. Turklāt priekšlikums balstās uz digitālajiem rīkiem (jo īpaši uz suņu un kaķu valstu datubāzu sadarbību), lai sasniegtu politikas mērķi ierobežot krāpšanu.

- **Pamattiesības**

Komisijai piešķirtais pilnvarojums pieņemt īstenošanas aktus par tehniskajām prasībām attiecībā uz suņu un kaķu valstu datubāzēm un tiešsaistes platformu verificācijas sistēmu ietver pienākumu Komisijai minētajos īstenošanas aktos precizēt noteikumus par datu aizsardzību saskaņā ar Vispārīgo datu aizsardzības regulu.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Ietekme uz Savienības budžetu ir detalizēti izklāstīta finanšu pārskatā un apkopota turpmāk.

Priekšlikumam būs vajadzīgi papildu cilvēkresursi, lai pārvaldītu tiesību akta īstenošanu un izveidotu sadarbīgas datubāzes suņu un kaķu identificēšanai un reģistrēšanai (3 pilnslodzes ekvivalenti (*FTE*)).

Vienlaikus tiek lēsts, ka būs vajadzīgs darbības budžets 1,5 miljonu EUR apmērā tādas sistēmas izstrādei un sākotnējai darbības nodrošināšanai, ar kuras palīdzību verificē minētās identifikācijas un reģistrācijas autentiskumu attiecībā uz piedāvājumiem tiešsaistes platformās, kā arī valstu datubāzu sadarbības nodrošināšanai, un pēc tam — 300 000 EUR gadā tās uzturēšanai un darbībai.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Ar šo priekšlikumu tiek ieviests saraksts ar politikas radītājiem, kurus var pārskatīt un papildināt, un prasība dalībvalstīm par tiem regulāri ziņot Komisijai, jo tas

nepieciešams, lai uzraudzītu un novērtētu šīs regulas panākumus. Pamatojoties uz to, Komisija publicēs regulāri atjauninātu infopaneli, kurā būs redzami dati par Savienības tirgū laisto suņu un kaķu labturību.

Lai pēc 7 gadu pārejas perioda varētu savākt pārlicinošus pierādījumus, izvērtējuma ziņojums būtu jāiesniedz 15 gadus pēc stāšanās spēkā.

- **Skaidrojošie dokumenti (direktīvām)**

Neattiecas.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

I nodaļa. Priekšmets, darbības joma un definīcijas

Darbības joma aptver suņu un kaķu audzēšanu un turēšanu objektos (arī zooveikalos un dzīvnieku patversmēs) un to laišanu tirgū vai piedāvāšanu adopcijai bez maksas. Priekšlikums attiecas arī uz Savienības tirgū laisto vai piegādāto suņu un kaķu izsekojamību. Tas neattiecas uz zinātniskiem mērķiem turētiem suņiem un kaķiem.

II nodaļa. Objektu operatoru pienākumi

Šī nodaļa neattiecas uz maziem objektiem.

Ar to ievieš dzīvnieku labturības principus, kuru pamatā ir “piecu jomu”, t. i., dzīvnieku vajadzību attiecībā uz uzturu, vidi, veselību, uzvedību un psihisko stāvokli, koncepcija.

Šajā nodaļā ir noteikts arī operatoru pienākums paziņot par savām darbībām kompetentajām iestādēm, kā arī informēt patērētājus par dzīvnieku atbildīgu turēšanu.

Šajā nodaļā ir izklāstītas prasības attiecībā uz dzīvnieku aprūpētāju kompetenci un noteikts, ka objekti jāapmeklē veterinārārstam.

Tālāk nodaļā ir noteiktas ar barošanu un dzirdināšanu, izmitināšanu, veselību, ar uzvedību saistītajām vajadzībām un ar sāpīgiem paņēmieniem saistītās tehniskās prasības audzēšanas objektiem, zooveikaliem un patversmēm (tomēr patversmēm vairāki noteikumi nav jāpiemēro). Turklāt tajā noteikts, ka audzēšanas objektiem jābūt kompetento iestāžu apstiprinātiem. Noteikumu par izmitināšanu, veselību un audzēšanas objektu apstiprināšanu piemērošana ir atlikta uz pieciem gadiem.

III nodaļa. Suņu un kaķu identificēšana un reģistrēšana

Šajā nodaļā noteikts, ka suņu un kaķu turēšanas objektiem un suņu un kaķu piegādātājiem Savienībā ir pienākums attiecīgos dzīvniekus identificēt ar mikroshēmu un reģistrēt datubāzē.

Tajā ir arī noteikts, ka suņu vai kaķu piegādātājiem jāsniedz identifikācijas un reģistrācijas pierādījumi. Turklāt tiešsaistes platformām, kurās tiek piedāvāti suņi vai kaķi, ir jānodrošina piegādātājiem iespēja sniegt pierādījumus par šajās platformās piedāvāto suņu vai kaķu identifikāciju un reģistrāciju. Tajā noteikts, ka Komisijai jānodrošina tādas sistēmas izstrāde, kura ir bez maksas publiski pieejama un kurā pārbauda suņu vai kaķu identifikācijas un reģistrācijas autentiskumu.

VI nodaļa. Kompetentās iestādes

Šajā nodaļā noteikts, ka kompetentajām iestādēm jāpiedāvā dzīvnieku aprūpētājiem apmācība par dzīvnieku labturību un ka apmācību programmas attiecībā uz dzīvnieku labturību ir jāapstiprina.

Nodaļā paredzēts, ka dalībvalstīm jāizveido ar mikroshēmu identificēto suņu un kaķu datubāze.

Šajā nodaļā ietverts arī kompetento iestāžu pienākums vākt, analizēt un publicēt datus par dzīvnieku labturību un reizi trijos gados tos paziņot Komisijai.

V nodaļa. Suņu un kaķu ieviešana Savienībā

Šajā nodaļā ietverti noteikumi par tādu suņu un kaķu ieviešanu Savienībā, kas audzēti un turēti saskaņā ar šā priekšlikuma nosacījumiem vai tiem līdzvērtīgiem nosacījumiem.

VI nodaļa. Procedūras noteikumi

Šajā nodaļā ietverti noteikumi par Komisijas pilnvarām ar deleģētiem aktiem papildināt un grozīt regulas pielikumu nebūtiskus elementus, lai ņemtu vērā jaunus zinātniskus pierādījumus vai tehnikas attīstību dzīvnieku labturības jomā.

VII nodaļa. Citi noteikumi

Šajā nodaļā ietverti noteikumi par stingrākiem valsts pasākumiem. Dalībvalstīm ir ļauts saglabāt šādus noteikumus, ko tajās piemēro, kad regula stājas spēkā. Turklāt dalībvalstīm ir ļauts pieņemt jaunus tiesību aktus, ar kuriem nosaka stingrākus valsts noteikumus attiecībā uz izmitināšanas apstākļiem, vides uzlabošanu, kropļošanu un audzēšanas stratēģijām, ja tie ir saderīgi ar attiecīgajiem Savienības noteikumiem un neierobežo tādu produktu brīvu apriti un laišanu tirgū, kuri šādām stingrākām valsts prasībām neatbilst.

Šajā nodaļā ir arī noteikts, ka Komisijai reizi piecos gados jāpublicē uzraudzības ziņojums par tirgū laisto suņu un kaķu labturību. Šajā nodaļā paredzēts, ka dalībvalstīm jāievieš iedarbīgi, proporcionāli un atturoši sodi un jāpaziņo par tiem Komisijai.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA**par suņu un kaķu labturību un izsekojamību**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 43. panta 2. punktu un 114. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu²,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Uz dzīvniekiem, tai skaitā kaķiem un suņiem, attiecas Līguma par Eiropas Savienības darbību I pielikums, un tie ir daļa no Savienības kopējās lauksaimniecības politikas. Savienībā pastāv šo dzīvnieku tirgus, arī ievērojama pārrobežu tirdzniecība. Daudzas dalībvalstis ir parakstījušas Eiropas Konvenciju par lolojumdzīvnieku aizsardzību. Ir daudz pierādījumu par suņu un kaķu iekšējā tirgus neoptimālu darbību Savienībā, kā arī par šo dzīvnieku nelikumīgu tirdzniecību un importēšanu Savienībā. Tāpēc būtu jānosaka minimālās prasības attiecībā uz objektos audzētu un turētu suņu un kaķu labturību, kā arī stingrākas prasības attiecībā uz Savienībā piegādātu suņu un kaķu izsekojamību.
- (2) Tā kā Savienības labturības noteikumu attiecībā uz suņu un kaķu audzēšanu, turēšanu un laišanu tirgū nav, bet valstu noteikumi, ja tādi pastāv, ir atšķirīgi, šie dzīvnieki ļoti bieži dzimst, tiek audzēti un pārdoti vai bez maksas adoptēti apstākļos, kas kaitē to labturībai. Konkurence starp suņu un kaķu komerciālajiem audzētājiem dažādās dalībvalstīs nenotiek vienlīdzīgos apstākļos, jo viens no galvenajiem šo operatoru konkurētspējas elementiem ir dzīvnieku labturības nosacījumi, kas dalībvalstīs ievērojami atšķiras. Rezultātā konkurence ir izkropļota, jo īpaši attiecībā uz audzētājiem un turētājiem, kuri ievēro augstus standartus un nevar monetizēt savus ieguldījumus dzīvnieku labturībā, veicot pārrobežu tirdzniecību, jo saskaras ar operatoriem, kuri gūst labumu no standartiem neatbilstīgiem dzīvnieku labturības apstākļiem, ierobežojot konkurenci un pazeminot cenas un standartus.

¹ OV C, , lpp. .

² OV C, , lpp. .

- (3) Turklāt patērētāji ir nepietiekami aizsargāti, jo, iegādājoties suni vai kaķi, bieži saskaras ar negatīvām sekām, ko radījuši sliktie labturības apstākļi, kādos dzīvnieki audzēti un turēti attiecīgajos objektos, piemēram, iegādātā vai iegūtā suņa vai kaķa veselības problēmām, uzvedības problēmām vai ģenētiskiem defektiem.
- (4) Tāpēc objektiem, kas nodarbojas ar suņu un kaķu audzēšanu, turēšanu un laišanu tirgū, būtu jānosaka minimālās prasības attiecībā uz dzīvnieku labturību. Tas nodrošinās racionālu nozares attīstību, vienādus konkurences apstākļus un patērētāju aizsardzību, vienlaikus nodrošinot augstu dzīvnieku labturības līmeni.
- (5) Pēdējo desmit gadu laikā ir ievērojami audzis pieprasījums pēc suņiem un kaķiem, ko paredzēts turēt mājsaimniecībās kā lolojumdzīvniekus. Tā rezultātā ir ievērojami palielinājies apjoms, kādā suņus un kaķus audzē un tirgo Savienības tirgū, arī to pārdošanas, adopcijas un importēšanas no trešām valstīm apjoms. Prasību neesība attiecībā uz šo dzīvnieku labturību Savienībā un atšķirības starp prasībām, kas piemērojamas dažādās dalībvalstīs, ir izraisījušas ievērojamu nelikumīgu tirdzniecību ar suņiem un kaķiem apstākļos, kas ir ļoti nelabvēlīgi to labturībai.
- (6) Nelikumīga suņu un kaķu tirdzniecība ir attīstījusies daļēji tāpēc, ka šie dzīvnieki nav izsekojami līdz izcelsmes metienam. Savukārt nelikumīga tirdzniecības prakse ir saistīta ar to suņu un kaķu ciešanām, kuru audzēšanā tiek izmantoti nekontrolēti paņēmieni. Bez uzticamiem līdzekļiem dzīvnieku izcelsmes izsekošanai nav iespējams nodrošināt, ka operatori ievēro tos pašus dzīvnieku labturības standartus, un nodrošināt vienādus konkurences apstākļus iekšējā tirgū saistībā ar suņu un kaķu piegādi. Tāpēc ir svarīgi nodrošināt suņu un kaķu izsekojamību, izmantojot sistēmu, kurā suņus un kaķus identificē un reģistrē pirms to pirmās piegādes Savienībā, kā arī ikreiz, kad mainās dzīvnieka īpašnieks.
- (7) Ir palielinājusies suņu un kaķu nelikumīga tirdzniecība no valstīm ārpus ES. Pašreizējie ES noteikumi par suņu un kaķu pārvietošanu uz ES, piemēram, Regulas (ES) Nr. 576/2013 un Dzīvnieku veselības tiesību akta noteikumi, neparedz pietiekamus instrumentus šādas nelikumīgas tirdzniecības novēršanai. Tas nozīmē, ka suņu un kaķu nelikumīgas tirdzniecības apkarošanai vajadzīgi papildu noteikumi. Spēkā esošie dzīvnieku veselības noteikumi paredz, ka gan komerciālas, gan nekomerciālas pārvietošanas nolūkos Savienībā ievestajiem suņiem un kaķiem ir jābūt identificētiem ar mikroskāpēm. Lai šos izsekojamības noteikumus pastiprinātu, Savienībā ievestu suņu un kaķu īpašniekiem galamērķī būtu jānodrošina to reģistrācija kādā no dalībvalstu datubāzēm. Tas nodrošinās lielāku kontroli attiecībā uz šo dzīvnieku pārvietošanu.
- (8) Šā priekšlikuma izsekojamības noteikumi, uzlabojot dzīvnieku labturību un veselību un labāk kontrolējot dzīvnieku slimību (no kurām dažas ir zoonotiskas) iespējamo pārnēsāšanu, veicina arī sabiedrības veselības aizsardzību, tādējādi ievērojot pieeju "Viena veselība".
- (9) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2016/429³ ir reglamentētas pārnēsājamas dzīvnieku slimības, lai novērstu šādu slimību izplatīšanos Savienībā. Dzīvnieku veselība ir viena no piecām dzīvnieku labturības jomām, un tāpēc uz to attiecas šī regula. Tomēr šī regula attiecas nevis uz Regulā (ES) 2016/429 uzskaitītajām slimībām, bet gan uz suņu un kaķu veselības stāvokli, ko rada nepārnēsājamas

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/429 (2016. gada 9. marts) par pārnēsājamām dzīvnieku slimībām un ar ko groza un atceļ konkrētus aktus dzīvnieku veselības jomā ("Dzīvnieku veselības tiesību akts") (OVL 84, 31.3.2016., 1. lpp.).

slimības (piemēram, traumas) vai sarakstā neiekļautas slimības (piemēram, daži parazīti). Tāpēc šajā regulā paredzētie noteikumi papildina Regulu (ES) 2016/429 un nedublē minētajā regulā paredzētos noteikumus, kā arī ar tiem nepārklājas.

- (10) Regulā (ES) 2016/429 ir noteikta prasība identificēt suņus un kaķus ar mikroshēmu tikai tad, ja tos pārvieto starp dalībvalstīm un ievie Savienībā. Minētajā regulā paredzētā identificēšana nav pilnā mērā saskaņota, jo tajā nav iekļauti precīzi standarti attiecībā uz mikroshēmām. Turklāt minētajā regulā nav prasīts, lai dalībvalstis uzturētu suņu un kaķu datubāzes. Tāpēc dalībvalstīm būtu jānosaka prasība izveidot un uzturēt Savienības tirgum piegādāto suņu un kaķu datubāzes, lai nodrošinātu šo dzīvnieku izsekojamību. Jānodrošina arī šo datubāzu sadarbība. Tas atvieglos informācijas atrašanu par suņiem un kaķiem visā Savienībā, kā arī ļaus kompetentajām iestādēm veikt oficiālas kontroles, lai nodrošinātu atbilstību dzīvnieku labturības noteikumiem.
- (11) Suņu un kaķu piegāde neatkarīgi no tā, vai to veic peļņas nolūkā vai bez maksas, ietekmē iekšējo tirgu. Tāpēc, lai novērstu krāpšanu, būtu jānodrošina visu Savienības tirgū tirgto dzīvnieku izsekojamība un būtu jāpiemēro detalizēti noteikumi attiecībā uz dzīvnieku turēšanu audzēšanas objektos, zooveikalos vai dzīvnieku patversmēs.
- (12) Suņu un kaķu turēšana īpašnieku vārdā, piemēram, lolojumdzīvnieku pieskatīšana, ir īslaicīga un vietēja darbība, kurai nav būtiskas ietekmes uz iekšējo tirgu. Tāpēc lolojumdzīvnieku pieskatīšanas darbības ir pamatoti izslēgt no prasībām, kas šajā regulā noteiktas attiecībā uz suņu un kaķu turēšanas objektiem.
- (13) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2010/63/ES⁴ ir reglamentēta zinātniskiem mērķiem izmantojamu dzīvnieku, arī suņu un kaķu, turēšana, audzēšana un piegāde. Tāpēc zinātniskiem mērķiem izmantojamie suņi un kaķi no šīs regulas piemērošanas jomas būtu jāizslēdz.
- (14) Uz lielu skaitu suņu un kaķu pirmo reizi attieksies detalizēti labturības noteikumi, kas nodrošinās, ka tiks uzlaboti to dzīves apstākļi. Tomēr, ņemot vērā to, ka dažos gadījumos ir grūti praktiski noteikt, vai suņus un kaķus tur kā lolojumdzīvniekus vai nolūkā tos laist tirgū un piegādāt, ar šo regulu no dažiem pienākumiem būtu jāatbrīvo lolojumdzīvnieku īpašnieki, kas tur vairākus suņus un kaķus, bet kuru mazuļu metienu skaits nepārsniedz noteiktu robežvērtību. Pretējā gadījumā minētajiem lolojumdzīvnieku īpašniekiem būtu jāpiemēro šīs regulas attiecīgās prasības, kas nebūtu proporcionāli.
- (15) Sasniedzot iepriekšējā apsvērumā minēto robežvērtību attiecībā uz vaislas darbībām, visām dzīvnieku audzēšanai izmantotajām telpām piemēro šīs regulas II nodaļā paredzētos noteikumus, kas attiecas uz audzēšanas objektiem, pat ja audzēšanas darbības notiek mājsaimniecībās, kā tas bieži vien ir dažādu veidu komerciālo audzētāju gadījumā. Mājsaimniecības, kurās suņus un kaķus tur citiem mērķiem, nevis vaislai, neuzskata par audzēšanas objektiem, un tām šīs regulas II nodaļas prasības nav jāpilda.
- (16) Lai gan dažus audzēšanas objektus vada licencēti audzētāji, kas ievēro labus dzīvnieku pārvaldības standartus, nozīmīga daļa Savienības tirgū laisto dzīvnieku nāk no "pelēkā" tirgus audzētājiem un standartus neievērojošiem audzētājiem, kuri saviem audzētājiem suņiem un kaķiem nenodrošina pietiekamu labturības līmeni. Tas rada negodīgu konkurenci gan attiecībā uz šķirnes, gan bezšķirnes dzīvnieku audzētājiem,

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/63/ES (2010. gada 22. septembris) par zinātniskiem mērķiem izmantojamo dzīvnieku aizsardzību (OV L 276, 20.10.2010., 33. lpp.).

kuri ievēro augstus dzīvnieku labturības standartus. Tāpēc ir jāizstrādā detalizēti dzīvnieku labturības noteikumi visu audzēšanas objektu operatoriem.

- (17) Turklāt Savienības tirgū suņus un kaķus piegādā dažādu veidu operatori, kas veic dažādu veidu darbības. Papildus komerciālajiem audzētājiem ir arī zooveikali, kuros pārdošanai tiek turēti suņi un kaķi, kas parasti dzimuši un audzēti citos objektos. Šo dzīvnieku aizsardzība var būt neoptimāla, un nav vienotu labturības standartu, kas šajos objektos būtu jāievēro. Tā kā lolojumdzīvnieku veikali ir komerciāli operatori, kas laiž tirgū suņus un kaķus, šiem objektiem jāpiemēro šīs regulas prasības.
- (18) Dzīvnieku patversmes ir privāti vai valsts uzņēmumi vai bezpeļņas organizācijas, kas savāc un tur klaiņojošus suņus un kaķus vai dzīvniekus, kuri agrāk kādam ir piederējuši un ir nomaldījušies, konfiscēti vai pamesti. Dažkārt patversmēs nonāk klaiņojoši suņi un kaķi, kas savairojušies lolojumdzīvnieku nekontrolētas vairošanās vai pārmērīgas pārošanas dēļ. Atkarībā no to izcelsmes patversmēs nonākušie dzīvnieki var būt tīrķirnes dzīvnieki vai jaukteņi, un tie var ietvert patversmē noritējušas grūsnības metienus. Patversmes var turēt lielu skaitu dzīvnieku un tos pārdot vai piedāvāt adopcijai vai nodošanai jaunā mājvietā bez maksas vai atlīdzinot pamatotas izmaksas.
- (19) Neraugoties uz atšķirībām darbībās, ko veic, no vienas puses, komerciālie audzētāji un zooveikali un, no otras puses, dzīvnieku patversmes, tie visi piegādā suņus un kaķus Savienības tirgum, un pastāv zināma pārklāšanās, jo īpaši pieprasījuma līmenī. Meklējot suni vai kaķi, patērētāji izvēlas, vai iegādāties dzīvnieku no audzētāja (tieši, zooveikalā vai no starpnieka) vai adoptēt to no patversmes. Suņu vai kaķu iegāde tieši no lolojumdzīvnieku īpašniekiem ir salīdzinoši reta. Svarīgs faktors suņa vai kaķa izvēlē ir iespējamās uzvedības vai citas problēmas, kas dzīvniekam var būt tāpēc, ka tas turēts sliktos labturības apstākļos, un kas var mazināt tā piemērotību tikt turētam kā lolojumdzīvniekam neatkarīgi no tā, vai dzīvnieks ir turēts komerciālā audzēšanas objektā, zooveikalā vai patversmē. Turklāt, ņemot vērā to, ka tirdzniecību veic arī starpnieki un tā galvenokārt tiek veikta tiešsaistē, patērētāji pirms suņa vai kaķa iegādes var nebūt informēti par to, vai dzīvnieks nāk no patversmes, audzētāja vai zooveikala. Ir pierādījumi, ka patversmes Savienības tirgum piegādā ievērojamo skaitu dzīvnieku, jo īpaši kaķu. Ir arī pierādījumi, ka dzīvnieki, jo īpaši suņi, no dažu dalībvalstu patversmēm tiek piegādāti potenciālajiem lolojumdzīvnieku īpašniekiem citās dalībvalstīs. Lai garantētu, ka tiek sasniegts šīs regulas mērķis nodrošināt suņu un kaķu iekšējā tirgus netraucētu darbību un nozāres racionālu attīstību, vienlaikus augstā līmenī nodrošinot dzīvnieku labturību, dažas no šīs regulas prasībām ir jāpiemēro patversmēm, kurās tiek turēts noteikts minimālais skaits dzīvnieku, neatkarīgi no tā, vai šīs patversmes dzīvniekus pārdod vai tikai piegādā bez maksas vai pēc pamatotu izmaksu atlīdzināšanas. Tomēr proporcionalitātes labad un ņemot vērā to, ka patversmju darbība atšķiras no citu operatoru darbībām un var pildīt sabiedrības interešu aizsardzības funkciju, patversmēm būtu jāpiemēro tikai dažas šīs regulas prasības, konkrēti, prasības attiecībā uz dzīvnieku aprūpētāju skaitu un kompetenci, izmitināšanu, barošanu un dzirdināšanu, ar uzvedību saistītajām vajadzībām un sāpīgiem paņēmieniem, kā arī konsultatīviem veterinārārsta apmeklējumiem.
- (20) Turklāt, ņemot vērā ievērojamo skaitu dzīvnieku, ko patversmes piegādā Savienībā, un vajadzību nodrošināt šīs regulas mērķu sasniegšanu attiecībā uz izsekojamību un nelikumīgas tirdzniecības novēršanu, uz patversmēm būtu jāattiecinā arī šīs regulas prasības par suņu un kaķu identificēšanu un reģistrēšanu neatkarīgi no tā, vai patversmju darbība uzskatāma par saimnieciska rakstura darbību vai ne.

- (21) Tā kā šajā regulā ir noteiktas dzīvnieku labturības prasības attiecībā uz suņiem un kaķiem, tā ietilpst Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2017/625⁵ darbības jomā un tajā būtu jāpiemēro attiecīgās kompetento iestāžu definīcijas. Minētajā regulā noteiktā kompetento iestāžu definīcija būtu jāpiemēro, lai nodrošinātu saskanību ar piemērojamajiem noteikumiem par oficiālajām kontrolēm attiecībā uz dzīvnieku veselību un labturību.
- (22) “Piecu jomu” (uzturs, fiziskā vide, veselība, uzvedības modeļi un psihiskais stāvoklis) koncepcija ir izstrādāta, izmantojot zinātniskus pierādījumus, lai aprakstītu dzīvnieku labturības dažādās dimensijas. Tā ir vērsta ne tikai uz to, lai dzīvniekam nebūtu negatīvas pieredzes, bet arī uz to, lai tas gūtu pozitīvu pieredzi. Tāpēc šīs regulas pamatā vajadzētu būt “piecu jomu” koncepcijai.
- (23) Lai nodrošinātu šīs regulas pienācīgu izpildi, ir svarīgi, lai kompetentās iestādes varētu identificēt objektus, uz kuriem attiecas to oficiālās kontroles. Tāpēc operatoriem, kas objektos tur suņus un kaķus, par savu darbību jāpaziņo kompetentajām iestādēm.
- (24) Būtiska loma dzīvnieku labturības apstākļu uzlabošanā ir labi apmācītiem un prasmīgiem darbiniekiem. Kompetencei dzīvnieku labturības jomā ir nepieciešamas zināšanas par attiecīgās sugas uzvedības pamatmodeļiem un vajadzībām. Dzīvnieku aprūpētāju kompetencei dzīvnieku labturības jomā būtu atbilst viņu veiktajiem uzdevumiem un dzīvniekiem, kurus viņi aprūpē, lai suņiem un kaķiem neradītu sāpes, stresu un ciešanas.
- (25) Ņemot vērā to, ka dzīvnieku labturība ietver dzīvnieku veselību, veterinārārsti ir tie, kas vislabāk var sniegt konsultācijas operatoriem, lai uzlabotu dzīvnieku labturības stāvokli objektos. Veterinārārstiem būtu aktīvi jāpiedalās izpratnes veidošanā par šo dzīvnieku veselības un labturības savstarpējo saistību. Tāpēc objektus, kuros tiek turēti suņi un kaķi, dzīvnieku labturības nodrošināšanas nolūkā būtu regulāri jāapmeklē veterinārārstam.
- (26) Dažas suņu un kaķu audzēšanas stratēģijas var radīt labturības problēmas. Estētisku vai citu tirgvedības apsvērumu dēļ selekcijas procesā izvēloties noteiktas ģenētiskās iezīmes, var tikt radītas un nākamajām paaudzēm nodotas arī no dzīvnieku labturības viedokļa nevēlamas iezīmes. Tāpēc operatoriem būtu jāveic pasākumi, lai nodrošinātu, ka viņu audzēšanas stratēģijas nerada šādas negatīvas sekas suņu un kaķu labturībai.
- (27) Zinātniskie pierādījumi rāda, ka dzīvnieku veselību un labturību ļoti negatīvi ietekmē inbrīdings. Tāpēc suņu un kaķu inbrīdings, ieskaitot pirmās un otrās radniecības pakāpes dzīvnieku pārošanu, būtu jāaizliedz, jo tas palielina iedzimtu traucējumu sastopamību un apdraud imūnsistēmas darbību, tādējādi negatīvi ietekmējot suņu un kaķu veselību un labturību.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/625 (2017. gada 15. marts) par oficiālajām kontrolēm un citām oficiālajām darbībām, kuras veic, lai nodrošinātu, ka tiek piemēroti pārtikas un barības aprites tiesību akti, noteikumi par dzīvnieku veselību un labturību, augu veselību un augu aizsardzības līdzekļiem, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 999/2001, (EK) Nr. 396/2005, (EK) Nr. 1069/2009, (EK) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 un (ES) 2016/2031, Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2005 un (EK) Nr. 1099/2009 un Padomes Direktīvas 98/58/EK, 1999/74/EK, 2007/43/EK, 2008/119/EK un 2008/120/EK un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 854/2004 un (EK) Nr. 882/2004, Padomes Direktīvas 89/608/EEK, 89/662/EEK, 90/425/EEK, 91/496/EEK, 96/23/EK, 96/93/EK un 97/78/EK un Padomes Lēmumu 92/438/EEK (Oficiālo kontroļu regula) (OV L 95, 7.4.2017., 1.–142. lpp.)

- (28) Tehnisku un zinātnisku palīdzību vairākos jautājumos par audzēšanas objektos turētu suņu un kaķu izmitināšanu, veselību un tiem veiktām sāpīgām procedūrām sniedza Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (“Iestāde”)⁶. Šajā regulā ir ņemti vērā Iestādes ieteikumi par novietņu un fizisko aktivitāšu veidiem, temperatūru un apgaismojumu novietnēs, veselību, kā arī sāpīgu ķirurģisku iejaukšanos.
- (29) Zinātniskie pierādījumi izceļ to, cik svarīga suņu un kaķu labturībā ir barošana, dzirdināšana, izmitināšana, veselība, uzvedības vajadzību apmierināšana un sāpīgu paņēmienu neizmantošana. Tāpēc ir būtiski, lai suņu un kaķu turēšanas joma tiktu sīki reglamentēta.
- (30) Zinātniskie pierādījumi skaidri parāda, ka suņiem un kaķiem vajag pietiekami daudz vietas, lai tie paustu savu dabisko uzvedību un tiem būtu normāla sociālā saskarsme. To nav iespējams nodrošināt, dzīvniekus turot norobežojumā un būros. Tāpēc suņu un kaķu turēšana būros būtu jāaizliedz.
- (31) Būtu jāaizliedz dzīvnieku piesiešana uz ilgu laiku, jo tā var radīt nopietnas dzīvnieku labturības problēmas. Tā var palielināt kustību orgānu traucējumus, liegt iespēju ērti gulēt vai atpūsties un paust normālu uzvedību.
- (32) Ir ļoti svarīgi suņiem un kaķiem nodrošināt pietiekami daudz vietas, lai tie varētu paust iedzimto uzvedību. Tā paša iemesla dēļ konteineri būtu jāizmanto tikai ārkārtas apstākļos, piemēram, agresīvu dzīvnieku izolēšanai vai dzīvnieku transportēšanai pie veterinārārsta. Suņu un kaķu novietnēs būtu jānodrošina arī neierobežota piekļuve dabiskajai gaismai, ko vajadzības gadījumā papildina mākslīgais apgaismojums, lai veicinātu dzīvnieku pienācīgu diennakts ritmu. Suņiem ik dienu būtu jānodrošina droša piekļuve āram, lai apmierinātu to vajadzību pēc fiziskām aktivitātēm, socializēšanās un raksturīgās uzvedības paušanas.
- (33) Lai novērstu sarežģītumus grūsnības laikā un neapdraudētu kuču un kaķeņu labturību, tās būtu jāizmanto vaislai tikai tad, kad ir nobriedis to skelets un tās sasniegušas dzimumgatavību. Lai kucēm un kaķenēm ļautu fiziski atgūties no grūsnības un zīdīšanas, tās būtu atkārtoti jāizmanto vaislai tikai pēc pietiekama laikposma. Tomēr, lai novērstu noteiktus patoloģiskus kuču un kaķeņu reproduktīvās veselības stāvokļus, piemēram, piometru, būtu jāatļauj ne vairāk kā trīs secīgas grūsnības, pēc kurām tiek nodrošināts pienācīgs atgūšanās periods. Kucēm un kaķenēm kļūstot vecākām, to vaisla būtu pakāpeniski jāpārtrauc.
- (34) Savādāka prakse attiecībā uz šajā regulā noteikto vairošanās ciklu dažos gadījumos var ietekmēt suņu un kaķu audzētāju ieņēmumu līmeni, jo samazināsies gadā iegūto metienu skaits. Tāpēc audzētājiem jādod papildu laiks viņu darījumdarbības modeļa pielāgošanai.
- (35) Suņi un kaķi, ko tur kā lolojumdzīvniekus, nedrīkst apdraudēt cilvēku drošību. Lai mazinātu agresijas pret cilvēkiem risku, suņiem un kaķiem, kas dzimuši audzēšanas objektos, būtu jānodrošina pienācīga socializēšanās ar tās pašas sugas pārstāvjiem, ja iespējams, ar citiem dzīvniekiem un cilvēkiem. Tie būtu jātur stimulējošā un neapdraudošā uzlabotā vidē, kurā tiem ir iespējas rotaļāties un paust cita veida iedzimto uzvedību. Suņu un kaķu atšķiršana no mātes pirms zīdīšanas dabiskās

⁶ EFSA (Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde), Candiani, D., Drewe, J., Forkman, B., Herskin, M. S., Van Soom, A., Aboagye, G., Ashe, S., Mountricha, M., Van der Stede Y., Fabris, C., 2023, *Scientific and technical assistance on welfare aspects related to housing and health of cats and dogs in commercial breeding establishments*. EFSA Journal, 21. sēj., 9. izd., 1–105. lpp., <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2023.8213>.

pārtraukšanas šiem dzīvniekiem var izraisīt nopietnu atšķiršanas stresu, tāpēc tā ir jāaizliedz.

- (36) Nopietna negatīva ietekme uz kaķu un suņu labturību ir procedūrām, kuru mērķis ir mainīt kaķu un suņu izskatu vai novērst konkrētas to uzvedības izpausmes, piemēram, ausu apgriešanai, astes un nagu amputēšanai un balss saišu izoperēšanai. Šīs procedūras rada sāpes un neļauj kaķiem un suņiem paust iedzimto uzvedību. Šā iemesla dēļ tās būtu jāatļauj tikai tad, ja tās veic veterinārārsti un tikai tad, ja tās nepieciešamas medicīnisku iemeslu dēļ.
- (37) Lai nodrošinātu suņu un kaķu pienācīgu turēšanu un aprūpi pirms to laišanas tirgū, īpaši svarīgi ir apstākļi audzēšanas objektos. Tāpēc ir svarīgi, lai šos objektus apstiprinātu kompetentās iestādes un lai pirms to apstiprināšanas tajos tiktu veikta pārbaude. Svarīgi ir arī šo apstiprināto objektu sarakstu darīt publiski pieejamu, lai potenciālie pircēji varētu pārbaudīt savu piegādātāju statusu. Tā kā visiem objektiem ir dots papildu laikposms, līdz tiks piemērotas prasības attiecībā uz novietnēm un veselību, būtu jānodrošina, ka pienākumu audzēšanas objektiem saņemt apstiprinājumu sāktu piemērot tajā pašā dienā, kad sāk piemērot prasības attiecībā uz novietnēm un veselību.
- (38) Daži operatori, kas laiž tirgū suņus un kaķus, vai patversmes, kas piegādā suņus un kaķus, mudina potenciālos klientus par katru cenu iegādāties dzīvniekus, izmantojot emocionālus argumentus un neinformējot potenciālo īpašnieku par sekām, ko rada lolojumdzīvnieka turēšana. Citi operatori vai patversmes neatlaidīgi atgādina par lolojumdzīvnieku īpašnieka atbildību, un tas ierobežo to spēju dzīvniekus pārdot. Šī atšķirīgā operatoru attieksme parasti dod priekšrocības mazāk atbildīgiem operatoriem un rada konkurences izkropļojumus, neraugoties uz to, cik svarīgi dzīvnieku labturībai un sabiedriskajai kārtībai ir informēt klientus, kas pērk suni vai kaķi, par viņu atbildību. Tāpēc ir pamatoti pieprasīt, lai visi, kas Savienības tirgū piegādā suņus un kaķus turēšanai kā lolojumdzīvniekus, informētu nākamos īpašniekus par viņu atbildību. Turklāt, ja suņa vai kaķa piegāde tiek veicināta ar tiešsaistes līdzekļiem, tiešsaistes reklāmā būtu jāiekļauj attiecīgs brīdinājums, lai sekmīgi nodotu paziņojumu par dzīvnieku atbildīgu turēšanu.
- (39) Nelikumīgu tirdzniecību un krāpniecisku praksi saistībā ar suņu un kaķu pārdošanu vai nodošanu adopcijai veicina izsekojamības trūkums, jo attiecībā uz šiem dzīvniekiem nav identifikācijas un reģistrācijas prasību. Turklāt krāpnieciska prakse var izveidoties, ja suņu un kaķu identifikācijas un reģistrācijas sistēmas nav saskaņotas vai ja tās nevar viegli izmantot nesaderīgu tehnisko sistēmu dēļ. Tāpēc ir būtiski saskaņot identifikācijas un reģistrācijas līdzekļu standartus un nodrošināt, ka suņu un kaķu identifikācija un reģistrācija tiek veikta, pirms dzīvnieks pirmo reizi tiek piegādāts Savienībā. Suņu un kaķu piegādātājiem pirms dzīvnieka pirmās laišanas Savienības tirgū būtu jāsniedz pierādījumi par identifikāciju un reģistrāciju kādā no datubāzēm, ko šim nolūkam izveidojušas dalībvalstis. Pēc tam ikreiz, kad mainās īpašumtiesības vai atbildība par dzīvnieku, piegādātājam kādā no datubāzēm jāsniedz pierādījums par dzīvnieka identifikāciju un reģistrāciju. Proporcionalitātes labad šis pienākums nebūtu jāattiecinā uz fiziskām personām, kuras suņus un kaķus piegādā neregulāri, izmantojot citus līdzekļus, kas nav tiešsaistes platformas.
- (40) Suņu un kaķu piegādātājiem būtu jāsniedz ne tikai pierādījumi par identifikāciju, uzrādot dzīvniekam implantētās mikroshēmas kodu, bet arī pierādījumi par minētā dzīvnieka reģistrāciju oficiālā datubāzē. Tas ļauj nodot galveno informāciju par dzīvnieku jaunajam īpašniekam un nodrošina izsekojamību.

- (41) Tā kā lielākā daļa pārdodamo vai dāvināmo suņu un kaķu pašlaik tiek piedāvāta, izmantojot tiešsaistes platformās izvietotus sludinājumus, tiešsaistes platformu nodrošinātājiem, veicot starpniecības pakalpojumus attiecībā uz suņu un kaķu piegādi, būtu jārikojas rūpīgi. Tāpēc, neskarot Regulu (ES) 2022/2065, tiešsaistes platformām būtu jāpielāgo savu sludinājumu par suņiem un kaķiem noformēšanas kārtība tā, lai piegādātāji tajos sniegtu pierādījumus par pārdošanai vai dāvināšanai paredzēto suņu un kaķu identifikāciju un reģistrāciju. Turklāt Komisijai būtu jānodrošina, ka tiek izstrādāta bez maksas publiski pieejama sistēma, kas ļauj pārbaudīt suņa vai kaķa identifikācijas un reģistrācijas autentiskumu. Šā pasākuma mērķis ir labāk apkarot krāpniecību, uzlabojot Savienībā piegādāto suņu un kaķu izsekojamību līdz to izcelsmei, nodrošinot, ka kompetentās iestādes var labāk veikt kontroli, un galu galā uzlabojot šo dzīvnieku labturību. Tam nebūtu jāklūst ne par tiešsaistes platformu pienākumu kopumā uzraudzīt tajās izvietotus sludinājumus, ne par vispārēju faktu noskaidrošanas pienākumu, kura mērķis ir novērtēt identifikācijas un reģistrācijas pareizību pirms piedāvājuma publicēšanas.
- (42) Tā kā dzīvnieku aprūpētāju izpratnes par dzīvnieku labturību līmenim ir tieša ietekme uz viņu aprūpē esošo suņu un kaķu labturību, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka ir pieejama pietiekama apmācība gan kvantitātes, gan kvalitātes ziņā, lai dzīvnieku aprūpētāji varētu izpildīt šajā regulā noteiktās apmācības prasības.
- (43) Lai nodrošinātu suņu un kaķu izsekojamību, dzīvnieki ne tikai būtu jāmarķē ar unikālu identifikatoru transpondera veidā, bet to identifikācija būtu arī jāreģistrē datubāzē. Tāpēc dalībvalstīm, kurās valsts datubāzu attiecībā uz suņiem un kaķiem vēl nav, šādas datubāzes būtu jāizveido, lai identifikācija būtu uzticama un pārbaudāma. Turklāt, lai nodrošinātu izsekojamību Savienībā, šīm valstu datubāzēm vajadzētu būt sadarbībai un jāļauj kompetentajām iestādēm un attiecīgajām ieinteresētajām personām pārbaudīt identifikācijas autentiskumu.
- (44) Lai izvērtētu progresu attiecībā uz dzīvnieku labturības apstākļiem, kādos suņi un kaķi tiek turēti objektos, un to izsekojamību, dalībvalstīm ir jāvērtē, jāziņo un jāanalizē būtiskākie politikas rādītāji, kas saskaņā ar šo regulu būtu jānosaka, lai nodrošinātu to salīdzināmību Savienības līmenī, un jāļauj Savienībai uzraudzīt progresu šīs regulas politikas mērķu sasniegšanā.
- (45) Savienībā importētie suņi un kaķi var būt audzēti vai turēti trešās valstīs apstākļos, kas kaitē to labturībai. Turklāt, ņemot vērā Savienības pilsoņu īpašās bažas par suņu un kaķu labturību, kā arī dzīvnieku veselības un sabiedrības veselības apdraudējumu, kas saistīts ar sliktiem labturības apstākļiem izcelsmes objektā, kurš specializējies suņu un kaķu audzēšanā, ir svarīgi, lai attiecībā suņiem un kaķiem, ko importē no trešām valstīm, tiktu ievēroti to labturības noteikumi, kas līdzvērtīgi šajā regulā paredzētajiem noteikumiem, un tiktu sniegtas tādas pašas garantijas attiecībā uz to izsekojamību. Ņemot vērā to, ka trešo valstu operatoriem, kas iesaistīti suņu un kaķu eksportēšanā uz Savienību, šajā nolūkā būs jāveic izmaiņas, tiem jānodrošina tāds pats pārejas periods kā Savienības operatoriem.
- (46) Iepriekšējā apsvērumā minētie noteikumi būtu jāīsteno, iekļaujot sarakstā trešās valstis, kas apstiprinātas suņu un kaķu piegādei uz Savienību, pamatojoties uz Komisijas novērtējumu par to oficiālo kontroļu uzticamību, lai nodrošinātu šajā regulā noteikto dzīvnieku labturības noteikumu vai līdzvērtīgu noteikumu izpildi to teritorijā esošajos objektos, kuri piegādā vai plāno piegādāt suņus un kaķus Savienībā. Turklāt, lai nodrošinātu izsekojamību un kontroli Savienības robežkontroles punktos, būtu jāizveido to objektu saraksts, kuros audzē un tur suņus un kaķus minētajās trešās

valstīs un kuriem ir ļauts šos dzīvniekus eksportēt uz Savienību. Komisijai, ievērojot uz risku balstītu pieeju, būtu jāveic revīzijas, lai pārbaudītu oficiālo kontroļu sistēmas uzticamību trešās valstīs, kas apstiprinātas saskaņā ar šo regulu, kā arī tajās valstīs, kuras lūdz apstiprinājumu saskaņā ar šo regulu.

- (47) Lai pārvaldītu pārnēsājamu dzīvnieku slimību ieviešanas Savienībā risku, saskaņā ar Regulu (ES) 2016/429 ir izveidots to trešo valstu saraksts, no kurām Savienībā atļauts ievest suņus un kaķus. Tāpēc iepriekšējā apsvērumā minētais trešo valstu saraksts būtu jāattiecinā tikai uz trešām valstīm, kuras apstiprinātas saskaņā ar Regulu (ES) 2016/429 un kuras sniedz pienācīgas garantijas attiecībā uz to kompetentās iestādes spēju kontrolēt un nodrošināt objektu, kuros audzē un tur suņus un kaķus eksportam uz Savienību, atbilstību šajā regulā noteiktajām dzīvnieku labturības prasībām.
- (48) Lai ņemtu vērā tehnikas un zinātnes attīstību, kā arī tās sociālo, ekonomisko un vidisko ietekmi, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu nolūkā grozīt šīs regulas 6. pantu, lai audzēšanas stratēģiju rezultātā nerastos genotipi, kuriem ir kaitīga ietekme uz suņu un kaķu veselību vai labturību.
- (49) Lai noteiktu minimālos kritērijus, kas jānovērtē to apmeklējumu laikā, kuros pārbauda dzīvnieku labturības apstākļus, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu nolūkā papildināt šīs regulas 10. pantu.
- (50) Lai ņemtu vērā tehnikas un zinātnes attīstību, kā arī tās sociālo, ekonomisko un vidisko ietekmi, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu nolūkā grozīt šīs regulas pielikumus attiecībā uz suņu un kaķu audzēšanas, turēšanas un identificēšanas prasībām, kā arī rādītājus šīs regulas politikas mērķu uzraudzībai.
- (51) Īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, arī ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu⁷. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaikus ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.
- (52) Komisijai būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras, lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šādu šīs regulas noteikumu īstenošanā:
- 9. panta 3. punkts, lai saskaņotu dzīvnieku aprūpētāju izglītības saturu, apmācību vai profesionālo pieredzi,
 - 17. panta 5. punkts, lai noteiktu informāciju, kas piegādātājiem jāsniedz kā suņu un kaķu identifikācijas un reģistrācijas apliecinājums, kad tos piedāvā, izmantojot gan tiešsaistes platformas, gan citus līdzekļus,
 - 17. panta 7. punkts, lai precizētu dažus aspektus sistēmā, kurā veic suņu un kaķu identifikācijas un reģistrācijas autentiskuma automatizētas pārbaudes,
 - 19. panta 3. punkts, lai noteiktu minimālās prasības attiecībā uz 1. punktā minēto datubāzu saturu un prasības attiecībā uz datubāzu sadarbību,

⁷ Iestāžu nolīgums starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par labāku likumdošanas procesu (OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.).

- 20. panta 3. punkts, lai izveidotu saskaņotu metodiku III pielikumā savāktu datu novērtēšanai un paraugu, ko dalībvalstis izmanto, lai par šiem datiem sniegtu ziņojumu Komisijai,
- 21. panta 5. punkts, lai noteiktu kārtību, kādā Savienība atzīst nosacījumu, saskaņā ar kuriem suņus un kaķus audzē un tur objektos trešā valstī, kas plāno eksportēt dzīvniekus uz Savienību, līdzvērtību šīs regulas noteikumiem par objektiem.

Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011⁸.

- (53) Iedzīvotāju attieksme pret suņu un kaķu labturību atšķiras, un dažas dalībvalstis šajā saistībā jau ir pieņēmušas visaptverošu noteikumu kopumu. Tāpēc dalībvalstīm jāļauj saglabāt stingrākus valsts noteikumus, kuru mērķis ir nodrošināt dzīvnieku aizsardzību, kas ir plašāka par šajā regulā paredzēto. Dalībvalstīm arī turpmāk vajadzētu būt iespējai dažās jomās pieņemt stingrākus valsts noteikumus, ja šie noteikumi neietekmē iekšējā tirgus pienācīgu darbību.
- (54) Dalībvalstīm būtu jāpaziņo Komisijai par visiem šādiem valsts noteikumiem. Komisijai tie būtu jā dara zināmi citām dalībvalstīm. Ja valsts noteikumi ietilpst Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2015/1535 darbības jomā, tie būtu jāpaziņo Komisijai saskaņā ar minēto direktīvu.
- (55) Savienības tiesību aktus ir svarīgi regulāri uzraudzīt un izvērtēt, lai tos varētu pielāgot nolūkā panākt gaidāmo ietekmi. Tāpēc šajā regulā būtu jāparedz pienākums Komisijai uzraudzīt suņu un kaķu labturību Savienībā un veikt izvērtējumu, kas jāiesniedz citās Savienības iestādēs.
- (56) Lai nodrošinātu šīs regulas pilnīgu piemērošanu, dalībvalstīm būtu jāparedz noteikumi par sodiem, kas piemērojami par šīs regulas pārkāpumiem, un jānodrošina to īstenošana. Šiem sodiem jābūt iedarbīgiem, samērīgiem un atturošiem.
- (57) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus, proti, izveidot saskaņotu noteikumu minimumu, kas nodrošina iekšējā tirgus pienācīgu darbību, vienlaikus nodrošinot augstu suņu un kaķu labturības līmeni un to izsekojamību, nevar pietiekami labi sasniegt dalībvalstis vien, bet regulas ietekmes dēļ tos var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai,

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13.–18. lpp.).

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA PRIEKŠMETS, DARBĪBAS JOMA UN DEFINĪCIJAS

1. pants Priekšmets

Šī regula nosaka minimālās prasības attiecībā uz:

- a) objektos audzētu un turētu vai Savienības tirgū laistu suņu un kaķu labturību;
- b) Savienības tirgū laistu vai Savienībā piegādātu suņu un kaķu izsekojamību.

2. pants Darbības joma

1. Šo regulu piemēro suņu un kaķu audzēšanai, turēšanai, laišanai tirgū un piegādei Savienībā.
2. Šo regulu nepiemēro zinātniskiem mērķiem paredzētu suņu vai kaķu audzēšanai, turēšanai, laišanai tirgū vai piegādei.

3. pants Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) “suns” ir dzīvnieks, kas pieder pie sugas *Canis lupus familiaris*;
- 2) “kaķis” ir dzīvnieks, kas pieder pie sugas *Felis silvestris catus*;
- 3) “suņu un kaķu labturība” ir suņa vai kaķa fiziskais un psihiskais stāvoklis, kas saistīts ar apstākļiem, kādos dzīvnieks piedzimis, dzīvo un mirst;
- 4) “turēšana” ir jebkura darbība, kuras laikā dzīvnieks tiek paturēts vai aprūpēts objektā;
- 5) “laišana tirgū” ir suņu un kaķu turēšana, lai tos pārdotu, piedāvātu pārdošanai, izplatītu vai jebkādā citā veidā nodotu dzīvnieka īpašumtiesības vai atbildību par dzīvnieku pret atlīdzību vai vismaz atmaksājot radušās izmaksas, arī dzīvnieku reklamēšana iepriekš minētajos nolūkos;
- 6) “piegāde” ir suņu un kaķu īpašumtiesību vai atbildības par tiem nodošana, izmantojot jebkādu līdzekļus vai jebkādā veidā, par atlīdzību vai bez tās, izņemot suņu vai kaķu neregulāru piegādi, ko veic fiziskas personas, kuras izmanto līdzekļus, kas nav tiešsaistes platforma;
- 7) “tiešsaistes platforma” ir Regulas (ES) 2022/2065 3. panta i) punktā definētā tiešsaistes platforma, kas ir starpnieks suņu un kaķu laišanā tirgū vai piegādē;
- 8) “sludinājums” ir tiešsaistes platformā publicēta reklāma attiecībā uz suņa vai kaķa piegādi;
- 9) “kuce” ir sievišķās kārtas suns laikposmā no pirmās pārošanas vai apsēklošanas līdz brīdim, kad tiek atšķirts pēdējais metiens, ko tā savas dzīves laikā radījusi;
- 10) “kaķene” ir sievišķās kārtas kaķis laikposmā no pirmās pārošanas vai apsēklošanas līdz brīdim, kad tiek atšķirts pēdējais metiens, ko tā savas dzīves laikā radījusi;

- 11) "objekti" ir audzēšanas objekti, dzīvnieku patversmes un zooveikali;
- 12) "audzēšanas objekti" ir jebkuras telpas vai konstrukcijas, tai skaitā mājsaimniecības, kurās suņus un kaķus tur vaislai un to pēcnācējus paredz laist tirgū;
- 13) "zooveikali" ir jebkuras telpas vai konstrukcijas, kurās suņus un kaķus tur pārdošanai kā lolojumdzīvniekus, bet kurās šie suņi un kaķi nav dzimuši;
- 14) "dzīvnieku patversmes" ir jebkuras telpas vai konstrukcijas, izņemot mājsaimniecības, kuras pārvalda fiziskas vai juridiskas personas un kurās tiek turēti negribēti, pamesti, iepriekš klaiņojuši, nomaldījušies vai konfiscēti suņi un kaķi, kas paredzēti piegādei pret atlīdzību vai bez maksas;
- 15) "operators" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas audzē, tur, tirgo vai laiž tirgū tā kontrolē esošus suņus un kaķus (arī uz ierobežotu laiku), izņemot personas, kas atbildīgas par patversmēm;
- 16) "piegādātājs" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas piegādā suņus vai kaķus, tai skaitā arī fiziskas vai juridiskas personas, kas atbild par patversmēm;
- 17) "kompetentās iestādes" ir Regulas (ES) 2017/625 3. panta 3) punktā definētās kompetentās iestādes;
- 18) "audzēšanas stratēģija" ir tādu sistemātisku darbību kopums, tai skaitā vaislas suņu un kaķu un to reproduktīvo produktu dokumentēšana, selekcija, audzēšana un apmaiņa, kas ir izstrādāts un tiek īstenots, lai saglabātu vai uzlabotu vēlamās fenotipiskās un/vai genotipiskās īpašības vaislas dzīvnieku mērķpopulācijā;
- 19) "kropļošana" ir iejaukšanās, arī ķirurģiska iejaukšanās, kuru veic ar terapeitiskiem vai diagnostiskiem mērķiem nesaistītu iemeslu dēļ un kuras rezultātā tiek bojāta vai zaudēta jutīga ķermeņa daļa vai izmainīta kaulu struktūra;
- 20) "ciešanas" ir nepatīkams, nevēlams fizisks vai psihisks stāvoklis, ko izraisījusi dzīvnieka pakļaušana kaitīgiem stimuliem vai svarīgu pozitīvu stimulu trūkums;
- 21) "novietne" ir tādas ēkas vai tāda norobežota āra platība objektos, kur tur suņus un kaķus;
- 22) "suņu voljērs" ir fiziska konstrukcija, kurā ir viena vai vairākas norobežotas vietas suņu izmitināšanai;
- 23) "kaķu voljērs" ir fiziska konstrukcija, kurā ir viena vai vairākas norobežotas vietas kaķu izmitināšanai;
- 24) "dzīvnieku aprūpētājs" ir persona, kas aprūpē objektā audzētos vai turētos suņus un kaķus;
- 25) "vides uzlabojums" ir tāds materiāls vai konstrukcija dzīvnieka vidē, kam piemīt ar darbošanos vai uzturvērtību saistīta īpašība un kas var izraisīt un apmierināt zinātkāri un ēstgribu vai motivēt fiziskām aktivitātēm;
- 26) "piesiešana" ir dzīvnieka piesiešana enkurpunktam, lai to noturētu vēlamajā vietā;
- 27) "kontainers" ir jebkurš spros, kaste, tvertne vai cita izturīga konstrukcija, ko izmanto suņu un kaķu norobežošanai;
- 28) "lolojumdzīvnieks" ir suns vai kaķis, ko paredzēts turēt mājsaimniecībā savam priekam vai pavadībai;
- 29) "atbildīgas īpašumtiesības" ir suņa vai kaķa īpašnieka vai suņa vai kaķa nākamā īpašnieka apņemšanās veikt dažādus pienākumus, kas vērsti uz suņa vai kaķa

uzvedības, vides un fizisko vajadzību apmierināšanu, un novērst riskus, ko suns vai kaķis var radīt kopienai, citiem dzīvniekiem vai videi.

II NODAĻA

OBJEKTU OPERATORU PIENĀKUMI

4. pants

Atbrīvojumi no šajā nodaļā izklāstītajiem pienākumiem

Šo nodaļu nepiemēro:

- audzēšanas objektiem, kuros tur ne vairāk kā trīs kuces vai kaķenes un kopā vienā objektā iegūst ne vairāk kā divus metienus kalendārajā gadā,
- zooveikaliem, kuros nekad netur vairāk nekā trīs suņus vai vairāk nekā sešus kaķus,
- patversmēm, kurās nekad netur vairāk nekā desmit suņus vai vairāk nekā divdesmit kaķus.

5. pants

Vispārēji labturības principi

Operatori un fiziskās vai juridiskās personas, kas atbild par patversmēm, attiecībā uz to objektā audzētajiem vai turētajiem suņiem un kaķiem piemēro šādus principus:

- a) suņiem un kaķiem nodrošina ūdeni un barību tādā kvalitātē un daudzumā, kas nodrošina to labu barošanu un hidratāciju;
- b) suņus un kaķus tur labā fiziskajā vidē, kas jo īpaši vietas, temperatūras un vienkāršas pārvietošanās ziņā ir ērta;
- c) suņus un kaķus tur drošībā un tīrībā un nodrošina, ka tiem ir laba veselība, novēršot slimības, funkcionālos traucējumus, ievainojumus un sāpes, jo īpaši saistībā ar pārvaldību, aprūpes metodēm vai kropļošanu;
- d) suņus un kaķus tur vidē, kas tiem ļauj paust sociāli nekaitīgu un sugai specifisku uzvedību, kā arī nodrošina pozitīvas attiecības ar cilvēkiem;
- e) suņus un kaķus tur tā, lai optimizētu to psihisko stāvokli, novēršot vai samazinot to negatīvo pieredzi laika un intensitātes ziņā, kā arī maksimāli palielinot pozitīvas pieredzes gūšanas iespējas dažādajās jomās, kas minētas a) līdz d) punktā.

6. pants

Vispārējās prasības attiecībā suņu un kaķu labturību

1. Operatori un fiziskās vai juridiskās personas, kas atbild par patversmēm, ir atbildīgi par to kontrolē esošo suņu un kaķu labturību un par jebkādu risku to labturībai mazināšanu.
2. Operatori un fiziskās vai juridiskās personas, kas atbild par patversmēm, nodrošina, ka suņus un kaķus aprūpē piemērots skaits dzīvnieku aprūpētāju, kuriem ir 9. pantā noteiktās prasmes un kompetences.
3. Audzēšanas objektu operatori nodrošina, ka audzēšanas stratēģiju rezultātā nerodas genotipi un fenotipi, kam ir nelabvēlīga ietekme uz suņu un kaķu vai to pēcnācēju labturību.

Operatori nodrošina suņu un kaķu vaislas pārvaldību, ievērojot aizliegumu pārot dzīvnieku pēcnācējus ar to vecākiem vai vecvecākiem.

Šis punkts neliedz selekcionēt un audzēt brahicefāliskus suņus un kaķus, ja to selekcijas vai audzēšanas programmas samazina brahicefālisko iezīmju negatīvo ietekmi uz labturību.

4. Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 23. pantu pieņemt deleģētos aktus nolūkā grozīt šo pantu attiecībā uz īpašajiem kritērijiem, kas operatoriem jāievēro, izstrādājot audzēšanas stratēģijas, lai izpildītu 3. punkta prasības, ņemot vērā Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes zinātniskos atzinumus, kā arī sociālo, ekonomisko un vidisko ietekmi.

7. pants

Pienākums ziņot par suņu un kaķu audzēšanu vai turēšanu objektos

Operatori un fiziskās vai juridiskās personas, kas atbild par patversmēm, paziņo kompetentajām iestādēm par savu darbību, sniedzot šādu informāciju:

- a) operatora identitāte, nosaukums un adrese;
- b) objekta atrašanās vieta;
- c) objekta veids: audzēšanas objekts, zooveikals vai patversme;
- d) objektā turēto dzīvnieku suga un attiecīgā gadījumā šķirne;
- e) maksimālais dzīvnieku skaits, ko var turēt objektā.

8. pants

Pienākums informēt par atbildīgām īpašumtiesībām

1. Kad operatori un fiziskās vai juridiskās personas, kas atbild par patversmēm, laiž tirgū vai piegādā suņus vai kaķus, ko paredzēts turēt kā lolojumdzīvniekus, tie lolojumdzīvnieka ieguvējam sniedz informāciju, kas vajadzīga, lai viņš varētu nodrošināt dzīvnieka labturību, tai skaitā informāciju par atbildīgām īpašumtiesībām.
2. Ja suņu un kaķu piegādes reklamēšanā izmanto tiešsaistes līdzekļus, sludinājumā ar skaidri saskatāmiem un treknēm burtiem iekļauj šādu brīdinājumu:
“Dzīvnieks nav rotaļlieta. Dzīvnieka pirkšanas vai adoptēšanas lēmums maina dzīvi. Jūsu kā dzīvnieka īpašnieka pienākums ir nodrošināt, lai vienmēr tiktu apmierinātas visas ar dzīvnieka veselību un labbūtnību saistītās vajadzības.”

9. pants

Dzīvnieku aprūpētāju kompetences dzīvnieku labturības jomā

1. Dzīvnieku aprūpētājiem ir šādas kompetences attiecībā uz suņiem un kaķiem, kurus viņi aprūpē:
 - a) izpratne par to bioloģisko uzvedību un fizioloģiskajām un etoloģiskajām vajadzībām;
 - b) spēja atpazīt to izpausmes, arī jebkādas ciešanu pazīmes, un noteikt piemērotus pasākumus, kas šādos gadījumos jāveic, lai tās mazinātu;

- c) spēja piemērot labu dzīvnieku pārvaldības praksi, lietot un uzturēt aprīkojumu, ko izmanto viņu aprūpē esošajām sugām, un līdz minimumam samazināt jebkādu risku dzīvnieku labturībai;
 - d) zināšanas par saviem pienākumiem saskaņā ar šo regulu.
2. Šā panta 1. punktā minētās kompetences var iegūt izglītības, apmācības vai profesionālās pieredzes ceļā. Izglītību, apmācību vai profesionālo pieredzi dokumentē.
3. Komisija ar īstenošanas aktiem var noteikt minimālās prasības attiecībā uz 2. punktā minētās izglītības, apmācības vai profesionālās pieredzes saturu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 24. pantā.

10. pants

Apmeklējumi, kuru laikā pārbauda dzīvnieku labturības apstākļus

1. Operatori un fiziskas vai juridiskas personas, kas atbild par patversmēm:
- a) nodrošina, ka to atbildībā esošos objektus vismaz reizi gadā apmeklē veterinārārsts, lai operatoram vai fiziskajai vai juridiskajai personai, kas atbild par patversmi, sniegtu ieteikumus par pasākumiem, kuri veicami, lai novērstu jebkādas dzīvnieku labturības riska faktorus;
 - b) reģistrē a) apakšpunktā minētā veterinārārsta apmeklējuma laikā izdarītos konstatējumus un ar tiem saistītos turpmākos pasākumus un glabā minētos ierakstus vismaz sešus gadus, pēc pieprasījuma darot tos pieejamus kompetentajām iestādēm.
2. Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 23. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem papildina šo pantu, lai noteiktu minimālos kritērijus, kas jānovērtē to apmeklējumu laikā, kurus veic dzīvnieku labturības apstākļu pārbaudes nolūkā.

11. pants

Barošana un dzirdināšana

1. Operatori un fiziskas vai juridiskas personas, kas atbild par patversmēm, nodrošina, ka suņi un kaži tiek baroti saskaņā ar I pielikuma 1. punktā noteiktajām prasībām, un, pamatojoties uz veterinārārsta vai dzīvnieku uztura eksperta rakstisku ieteikumu, var pielāgot I pielikuma 1. punktā paredzēto barošanas biežumu.
2. Operatori un fiziskas vai juridiskas personas, kas atbild par patversmēm, nodrošina, ka suņi un kaži tiek pienācīgi baroti un dzirdināti, tiem piegādājot:
- a) dzeramo ūdeni *ad libitum*;
 - b) tādu barību pietiekamā daudzumā un kvalitātē, kas apmierina suņu un kažu fizioloģiskās, ar uzturu un vielmaiņu saistītās, kā arī izsalkuma remdēšanas vajadzības un ir daļa no uztura, kurš pielāgots suņu un kažu vecumam, šķirnei, kategorijai, aktivitātes līmenim un veselības stāvoklim;
 - c) barību, kura nesatur vielas, kas var radīt ciešanas;
 - d) barību tādā veidā, lai izvairītos no pēkšņām izmaiņām un nodrošinātu labi funkcionējošu kuņģa un zarnu trakta sistēmu, jo īpaši atšķiršanas posmā.
3. Operatori un fiziskas vai juridiskas personas, kas atbild par patversmēm, nodrošina, ka barošanas un dzirdināšanas iekārtas tiek izveidotas un uzstādītas tā, lai:

- a) nodrošinātu, ka visi suņi un kaķi tām var vienādi piekļūt, tādējādi samazinot konkurenci starp tiem un izvairoties no agresīvas uzvedības, jo īpaši gadījumos, kad suņiem un kaķiem nav *ad libitum* piekļuves barībai;
- b) līdz minimumam samazinātu izšļakstīšanos vai izbiršanu, kā arī novērstu barības vai ūdens kontamināciju ar kaitīgām vielām;
- c) novērstu ievainojumus, noslīkšanu vai citu kaitējumu suņiem un kaķiem;
- d) tās būtu viegli iztīrīt un dezinficēt slimību novēršanas nolūkā.

12. pants
Izmitināšana

1. Operatori rūpējas par to, lai suņiem un kaķiem tiktu nodrošinātas novietnes atbilstoši I pielikuma 2. punkta prasībām.
2. Operatori un fiziskas vai juridiskas personas, kas atbild par patversmēm, nodrošina, ka:
 - a) objekti, kuros dzīvnieki tiek turēti, un tajos izmantotais aprīkojums ir piemērots šajos objektos turēto suņu un kaķu veidam un skaitam un nodrošina nepieciešamo piekļuvi visiem suņiem un kaķiem un to rūpīgu pārbaudi;
 - b) visi objekta būvelementi, tai skaitā grīdas segums, jumts un starpsienas, kā arī suņu un kaķu vajadzībām izmantotais aprīkojums ir pienācīgi konstruēti un tiek pienācīgi uzturēti, kā arī ir viegli iztīrāmi un dezinficējami, lai nodrošinātu, ka tie nerada nekādu risku dzīvnieku labturībai;
 - c) audzēšanas objektos vai zooveikalos, kuros tiek turēti dzīvnieki, gaisa cirkulācija, putekļu līmenis, temperatūra, relatīvais gaisa mitrums un gāzes koncentrācija tiek uzturēta robežās, kas suņiem un kaķiem nenodara kaitējumu, un ventilācija tajos ir pietiekama, lai izvairītos no to pārkaršanas, kā arī vajadzības gadījumā tiek izmantotas apsildes iekārtas, lai novērstu pārmērīgu mitrumu;
 - d) suņiem un kaķiem ir pietiekami daudz vietas, lai tie varētu brīvi pārvietoties un atbilstīgi savām vajadzībām paust sugai specifisku uzvedību, un ir nodrošināta pietiekama vieta vides uzlabošanas materiāliem un konstrukcijām, iespēja dzīvniekiem socializēties un nošķirties, kā arī tīras atpūtas vietas;
 - e) ārā turētie suņi un kaķi ir aizsargāti pret sliktiem klimatiskajiem apstākļiem, arī pret termisko stresu, saules radītiem apdegumiem un apsaldējumiem.
3. Suņu vai kaķu turēšana konteineros ir aizliegta.
Konteinerus drīkst izmantot tikai atsevišķu suņu un kaķu pārvadāšanai un īslaicīgai izolācijai, nodrošinot, ka tiek novērsts ekstremālas temperatūras izraisīts stress.
4. Suņu turēšana tikai iekštelpās ir aizliegta. Iekštelpās turētajiem suņiem ik dienu ir piekļuve āra teritorijai, kurā tie var fiziski izkustēties un socializēties. Turklāt, ja suņus tur suņu voljēros, operatori atsevišķus norobežojumus projektē un konstruē tā, lai suņiem būtu brīva piekļuve norobežotai platībai ārā un iekštelpām vai atsevišķai būdai.
5. Ja kaķus tur kaķu voljēros, operatori projektē un konstruē atsevišķus norobežojumus tā, lai kaķi varētu brīvi pārvietoties un paust savu dabisko uzvedību.

6. Operatori nodrošina, ka iekštelpās, kur tiek turēti kaži un suņi, tiek uzturēta tiem piemērota termoneitrāla zona.
7. Operatori nodrošina, ka suņiem un kažiem vienmēr ir pieejama dabiskā gaisma. Vajadzības gadījumā dalībvalsts klimatisko apstākļu un ģeogrāfiskā stāvokļa dēļ operatori nodrošina mākslīgo apgaismojumu.
8. Šo pantu piemēro no [*pieci gadi no šīs regulas spēkā stāšanās dienas*].

13. pants Veselība

1. Operatori nodrošina, ka tiek veikti pasākumi suņu un kažu veselības aizsardzībai saskaņā ar 1. pielikuma 3. punktu.
2. Operatori un fiziskas vai juridiskas personas, kas atbild par patversmēm, nodrošina, ka:
 - a) suņus un kažus, par kuriem tie ir atbildīgi, vismaz reizi dienā pārbauda dzīvnieku aprūpētāji;
 - b) suņus vai kažus, kuriem ir slimības pazīmes, ievainojumi vai kuru labturība ir citādi apdraudēta, vajadzības gadījumā bez nepamatotas kavēšanās pārvieto uz atsevišķu vietu, kur tos attiecīgā gadījumā aprūpē veterinārārsts un kur tos tur, kamēr tie ir pilnīgi atveseļojušies, vai arī bez nepamatotas kavēšanās eitanazē;
 - c) suņa vai kaža eitanāziju veic tikai veterinārārsts;
 - d) pienācīgi ņemot vērā epidemioloģisko situāciju, ir ieviesti pasākumi, tostarp tiek izmantotas veterinārās zāles, lai novērstu un kontrolētu ārējos un iekšējos parazītus, un tiek veikta profilaktiska veterinārā aprūpe, lai novērstu izplatītas slimības, ar kurām suņi vai kaži varētu slimot;
 - e) vides uzlabošanas materiāli nerada traumu vai bioloģiskas vai ķīmiskas kontaminācijas risku, kā arī nekādu citu risku veselībai.
3. Operatori nodrošina, ka:
 - a) kuces un kaķenes tiek izmantotas vaislai tikai pēc tam, kad ir sasniegušas minimālo vecumu saskaņā ar I pielikuma 3.1. un 3.2. punktu un ir beigušies to skeleta augšana, un tikai tad, ja tām nav slimību vai nepastāv fiziski apstākļi, kas varētu negatīvi ietekmēt to grūsnību un labturību;
 - b) tiek ievērots kuču un kaķeņu grūsnības maksimālais biežums;
 - c) kaķenes netiek pārrotas vai apsēklotas laktācijas periodā;
 - d) jebkuru kuci, kuras vecums ir astoņi gadi vai vairāk, un jebkuru kaķeni, kuras vecums ir seši gadi vai vairāk, pirms izmantošanas vaislai veterinārārsts fiziski izmeklē, lai rakstiski apstiprinātu, ka grūsnība neapdraudēs tās labturību, tai skaitā veselību;
 - e) pieaugušus sieviešu kārtas suņus un kažus, ko (arī šīs regulas noteikumu dēļ) vairs neizmanto vaislai, nenonāvē vai nepamet. Operatori turpina nodrošināt šo dzīvnieku labturību saskaņā ar regulu.

Operators d) apakšpunktā minēto rakstisko apstiprinājumu glabā vismaz trīs gadus pēc kuces vai kaķenes nāves.

4. Šo pantu piemēro no [*pieci gadi no šīs regulas spēkā stāšanās dienas*].

14. pants
Ar uzvedību saistītās vajadzības

1. Operatori un fiziskas vai juridiskas personas, kas atbild par patversmēm, nodrošina, ka tiek veikti pasākumi, lai apmierinātu ar uzvedību saistītās kaķu un suņu vajadzības saskaņā ar I pielikuma 4. punktu.
2. Ir aizliegta suņu un kaķu turēšana vietās, kas ierobežo to dabiskās kustības, izņemot gadījumus, kad tiek veiktas šādas procedūras vai aprūpe:
 - a) fiziski izmeklējumi, arī dzīvnieku identificēšana;
 - b) dzīvnieku iezīmēšana identifikācijas nolūkos;
 - c) paraugu ņemšana un vakcinācija;
 - d) procedūras higiēnas, veselības vai reproduktīviem mērķiem;
 - e) ārstēšana.
3. Aizliegta piesiešana objekta telpās uz laiku, kas pārsniedz vienu stundu, izņemot ārstēšanas laiku.
4. Operatori un fiziskas vai juridiskas personas, kas atbild par patversmēm, nodrošina apstākļus, kuros dzīvnieki var paust sociāli nekaitīgu un sugai raksturīgu uzvedību, un iespēju piedzīvot pozitīvas emocijas.
5. Audzēšanas objektu operatori nodrošina, ka ir ieviesta piemērota stratēģija dzīvnieku socializācijai ar cilvēkiem un, ja iespējams, ar citiem dzīvniekiem.

15. pants
Sāpīgi paņēmieni

1. Kropļošana, tai skaitā ausu apgriešana, astes amputācija, daļēja vai pilnīga pirkstu amputācija un balss saišu rezekcija ir aizliegta, izņemot gadījumus, kad to veic medicīnisku indikāciju dēļ tikai, lai uzlabotu suņu un kaķu veselību. Šādā gadījumā procedūru veic tikai veterinārārsts, izmantojot anestēziju un atsāpināšanu pēc tās.
2. Vīriešu un sievietes kārtas dzīvnieku sterilizācija ir atļauta tikai tad, ja to veic veterinārārsts, izmantojot anestēziju un atsāpināšanu pēc tās.
3. Aprūpējot dzīvniekus, aizliegti šādi paņēmieni:
 - a) pastāvīga ķermeņa daļu sasišana;
 - b) dzīvnieku spārdīšana, sišana, vilkšana, mešana, spiešana;
 - c) elektriskās strāvas izmantošana suņiem un kaķiem;
 - d) ilgstoša uzpurņu izmantošana, ja vien tas nav jādara veselības vai labturības apsvērumu dēļ; tādā gadījumā uzpurņa izmantošanas laikposmu ierobežo līdz nepieciešamajam minimālajam laikposmam;
 - e) suņu vai kaķu celšana aiz ekstremitātēm, galvas, astes un spalvas.

16. pants
Audzēšanas objektu apstiprinājums

1. No [pieci gadi no šīs regulas spēkā stāšanās dienas], pirms operatori pārdod audzēšanas objektā dzimušus suņus un kaķus, tie no kompetentās iestādes saņem sava audzēšanas objekta apstiprinājumu.

2. Ja iepriekš uz vietas veiktā pārbaudē ir apstiprināts, ka audzēšanas objekts atbilst šīs regulas prasībām, kompetentā iestāde tam piešķir apstiprinājuma sertifikātu.
3. Kompetentās iestādes uztur apstiprināto audzēšanas objektu sarakstu un dara to publiski pieejamu.

III NODAĻA

SUŅU UN KAĶU IDENTIFICĒŠANA UN REĢISTRĒŠANA

17. pants

Suņu un kaķu identificēšana un reģistrēšana

1. No *[trīs gadi no spēkā stāšanās dienas]* saskaņā ar II pielikumu visus suņus un kaķus, kas tiek turēti objektos piegādei Savienībā, tai skaitā audzēšanas objektos turētos pieaugušos suņus un kaķus un patversmēs turētos suņus un kaķus, kā arī suņus un kaķus, kurus piegādā fiziskas personas, identifikācijas nolūkā marķē ar zemādas transponderu, kas satur mikroshēmu. Objektu operatori nodrošina, ka līdz dienai, kad tos piegādā Savienībā, vai ne vēlāk kā trīs mēnešu laikā pēc dzīvnieka dzimšanas, viņu objektos dzimušie suņi un kaķi identifikācijas nolūkā tiek iezīmēti. Transponderu implantē veterinārārsts vai to dara veterinārārsta atbildībā.
2. No *[trīs gadi no spēkā stāšanās dienas]* suņus un kaķus, kas identificēti saskaņā ar 1. punktu, veterinārārsts vai veterinārārsta palīgs reģistrē 19. pantā minētajā valsts datubāzē. Audzēšanas objektos turētos suņus un kaķus reģistrē audzēšanas objekta īpašnieka, kurš atbildīgs par attiecīgo suni vai kaķi, vārdā. Patversmēs turētos suņus un kaķus reģistrē par patversmi atbildīgās personas vārdā. Attiecībā uz fiziskām personām, kas plāno piegādāt suni vai kaķi Savienībā, reģistrāciju veic minētās personas vārdā. Jebkurš turpmākais suņa vai kaķa īpašnieks vai par to atbildīgā persona nodrošina, ka 19. pantā minētajā datubāzē tiek reģistrēta īpašumtiesību vai atbildīgās personas maiņa.
3. No *[trīs gadi no spēkā stāšanās dienas]* pirms suņa vai kaķa piegādes Savienībā piegādātājs dzīvnieka ieguvējam nodrošina:
 - a) pierādījumu par dzīvnieka identifikāciju un reģistrāciju saskaņā ar 1. un 2. punktu;
 - b) šādu informāciju par suni vai kaķi:
 - i) sugu;
 - ii) dzimumu;
 - iii) dzimšanas datumu un valsti un
 - iv) attiecīgā gadījumā šķirni.Dzīvnieku ieguvējiem jāspēj pārbaudīt to dzīvnieku identifikācijas un reģistrācijas autentiskumu, kuri piegādāti, izmantojot 7. punktā minēto sistēmu.
4. No *[pieci gadi no spēkā stāšanās dienas]* tiešsaistes platformu nodrošinātāji gādā par to, lai to tiešsaistes saskarne būtu izstrādāta un organizēta tā, ka suņu un kaķu piegādātāji var izpildīt 3. punktā tiem paredzētos pienākumus saskaņā ar Regulas (ES) 2022/2065 31. pantu, un redzamā veidā informē dzīvnieku ieguvējus par iespēju verificēt dzīvnieka identifikāciju un reģistrāciju, izmantojot tīmekļa saiti uz 6. punktā minēto sistēmu.

Vienīgā persona, kura atbild par tās informācijas precizitāti, kas sniegta, izmantojot tiešsaistes platformas saskarni, ir suņu un kaķu piegādātājs. Neko šajā punktā neinterpretē kā tiešsaistes platformas nodrošinātājam uzliktu vispārējas pārraudzības pienākumu Regulas (ES) 2022/2065 8. panta nozīmē.

5. Komisija pieņem īstenošanas aktus, kuros nosaka informāciju, kas piegādātājiem jāsniedz kā pierādījums par dzīvnieka identifikāciju un reģistrāciju saskaņā ar 3. punkta a) apakšpunktu gan gadījumos, kad suņus un kaķus piedāvā tiešsaistes platformās, gan izmantojot citus līdzekļus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 24. pantā.
6. No *[trīs gadi no spēkā stāšanās dienas]* Komisija nodrošina, ka sistēma, kas, izmantojot 19. pantā minēto datubāzi, veic piegādāto suņu vai kaķu identifikācijas un reģistrācijas autentiskuma automatizētas pārbaudes, ir publiski un bez maksas pieejama. Komisija šīs sistēmas izstrādi, uzturēšanu un darbības nodrošināšanu var uzticēt neatkarīgai personai. Sistēma atbilst šādiem kritērijiem:
 - suņa vai kaķa identifikācijas un reģistrācijas autentiskuma uzticama verifikācija, izmantojot 19. pantā minētās valstu datubāzes,
 - datu aizsardzības ievērošana saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1725⁹ un Regulu (ES) 2016/679¹⁰.
7. Līdz *[trīs gadi no spēkā stāšanās dienas]* Komisija pieņem īstenošanas aktus, kuros nosaka šādus 6. punktā minētās sistēmas aspektus:
 - sistēmas galvenās funkcijas,
 - ar sistēmu saistītās tehniskās, elektroniskās un kriptogrāfiskās prasības.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 24. pantā.

IV NODAĻA KOMPETENTĀS IESTĀDES

18. pants Apmācība

Piemērojot 9. pantu, dalībvalstis izraugās kompetento iestādi, kas atbildīga par:

- a) to, lai dzīvnieku aprūpētājiem būtu pieejami apmācību kursi;
- b) šā panta a) punktā minēto kursu satura apstiprināšanu.

19. pants Suņu un kaķu datubāzes

1. No *[trīs gadi no šīs regulas spēkā stāšanās dienas]* kompetentās iestādes izveido un uztur datubāzi, kurā reģistrē suņus un kaķus, kuriem implantētas mikroshēmas.

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (OV L 295, 21.11.2018., 39. lpp.).

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

2. No [*pieci gadi no šīs regulas spēkā stāšanās dienas*] dalībvalstis nodrošina, ka to 1. punktā minētās datubāzes ir sadarbspējīgas ar tādām pašām citu dalībvalstu datubāzēm, lai suņa vai kaķa identifikāciju varētu autentificēt un izsekot visā Savienībā.
3. Līdz [*piemērošanas sākuma diena*] Komisija ar īstenošanas aktiem nosaka prasības attiecībā uz 1. punktā minētajām datubāzēm saistībā ar:
 - a) to saturu;
 - b) to sadarbspēju dalībvalstu starpā;
 - c) to funkcionalitāti attiecībā uz pierādījuma sniegšanu par suņa vai kaķa identifikāciju un reģistrāciju, kā minēts 17. panta 3. punkta a) apakšpunktā;
 - d) reģistru, kurā dalībvalstis deklarēs savas datubāzes, un parametriem, kas vajadzīgi, lai šīs datubāzes savstarpēji savienotu saskaņā ar b) apakšpunktā minēto noteikumu;
 - e) piekļuvi, kas jānodrošina 17. panta 6. punktā minētajai sistēmai, lai apstiprinātu suņu un kaķu identifikācijas un reģistrācijas autentiskumu;
 - f) noteikumiem par datu aizsardzību saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1725 un Regulas (ES) 2016/679 prasībām.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 24. pantā.

20. pants

Datu vākšana par dzīvnieku labturību un ziņošana

1. Kompetentās iestādes vāc, analizē un publicē III pielikumā izklāstītos datus.
2. Kompetentās iestādes, sākot no [*seši gadi no spēkā stāšanās dienas*], ik pēc 3 gadiem līdz 31. augustam mašīnlasāmā formātā sagatavo un nosūta Komisijai ziņojumu par 1. punktā minētajiem datiem, kurā apkopoti iepriekšējā gadā savāktie dati.
3. Komisija ar īstenošanas aktiem var noteikt saskaņotu metodiku attiecībā uz 1. punktā minēto datu vākšanu, kā arī 2. punktā minētā ziņojuma paraugu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 24. pantā.

V NODAĻA **SUŅU UN KAĶU IEVEŠANA SAVIENĪBĀ**

21. pants

Suņu un kaķu ievēšana Savienībā

1. No [*pieci gadi no šīs regulas spēkā stāšanās dienas*] suņus un kaķus drīkst ievest Savienībā, lai tos laistu Savienības tirgū, tikai tad, ja tie turēti saskaņā ar kādu no šādiem nosacījumiem:
 - a) šīs regulas II nodaļa;
 - b) apstākļos, ko Savienība atzinusi par līdzvērtīgiem šajā regulā izklāstītajiem apstākļiem, vai
 - c) attiecīgā gadījumā — ievērojot prasības, kas ietvertas konkrētā nolīgumā starp Savienību un eksportētājvalsti.

2. No [*pieci gadi no šīs regulas spēkā stāšanās dienas*] suņus un kaķus drīkst ievest Savienībā laišanai tirgū vai piegādei tikai tad, ja to izcelsme ir trešā valstī vai teritorijā un objektā, kas iekļauts sarakstā saskaņā ar Regulas (ES) 2017/625 126. un 127. pantu.
3. No [*šīs regulas spēkā stāšanās diena + pieci gadi*] oficiālajā sertifikātā, ko pievieno suņiem un kaķiem, kurus Savienībā ievēd no trešām valstīm un teritorijām, ietver apliecinājumu par atbilstību 1. punktam un apstiprina, ka suņu un kaķu izcelsme ir objektā, kas iekļauts sarakstā saskaņā ar 2. punktu.
4. Neskarot Regulas (ES) Nr. 576/2013 10. panta 1. punkta a) apakšpunktu un Regulas (ES) 2020/692¹¹ 74. panta 1. punktu, suņus un kaķus, ko ievēd Savienībā, identificē ar 17. panta 1. punktā minēto mikroshēmu, kas nodrošina izsekojamību.
Ja suņi vai kaķi, ko ievēd Savienībā, vēl nav reģistrēti kādas dalībvalsts datubāzē, kā minēts 19. panta 1. punktā, 48 stundu laikā pēc to ierašanās galamērķa vietā, īpašnieks vai par dzīvnieku atbildīgā persona nodrošina to reģistrēšanu kādā no dalībvalstu datubāzēm.
5. Komisija ir pilnvarota ar īstenošanas aktiem noteikt kārtību, kādā Savienība atzīst līdzvērtīgus apstākļus saskaņā ar 1. punkta b) apakšpunktu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 24. pantā.

VI NODAĻA PROCEDŪRAS NOTEIKUMI

22. pants Pielikumu grozījumi

Komisija tiek pilnvarota pieņemt tādus deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, ar ko groza šīs regulas pielikumus, lai ņemtu vērā zinātnes un tehnikas attīstību, tai skaitā attiecīgā gadījumā EFSA zinātniskos atzinumus, un sociālo, ekonomisko un vidisko ietekmi, attiecībā uz:

- a) barošanas biežumu un atšķiršanas procesu;
- b) temperatūras diapazoniem;
- c) apgaismojuma parametriem;
- d) suņu un kaķu voljēru dizainu;
- e) barošanas un dzirdināšanas iekārtu dizainu;
- f) dažādu kategoriju suņiem un kaķiem atvēlēto vietu;
- g) grūsnību biežumu;
- h) minimālo vecumu vaislas sākšanai attiecībā uz kucēm un kaķenēm;
- i) socializāciju, vides uzlabošanu un citiem pasākumiem ar suņu un kaķu uzvedību saistīto vajadzību apmierināšanai;
- j) prasībām attiecībā uz transponderiem, ko izmanto suņu un kaķu marķēšanai;

¹¹ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2020/692 (2020. gada 30. janvāris), ar ko attiecībā uz noteikumiem par noteiktu dzīvnieku, reproduktīvo produktu un dzīvnieku izcelsmes produktu sūtījumu ievēšanu Savienībā, to pārvietošanu un rīkošanos ar tiem pēc ievēšanas papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/429 (OV L 174, 3.6.2020., 379. lpp.).

k) datiem, kas jāvērtē politikas uzraudzībai un izvērtēšanai.

Pielikumos iekļauto prasību papildinājumu pamatā jābūt atjauninātiem zinātniskiem vai tehniskiem pierādījumiem, jo īpaši attiecībā uz specifiskiem apstākļiem, kas vajadzīgi to suņu un kaķu labturības nodrošināšanai, uz kuriem attiecas šīs regulas darbības joma. Attiecīgā gadījumā minētajos deleģētajos aktos paredz pietiekamus pārejas periodus, lai ietekmētie operatori varētu pielāgoties jaunajām prasībām.

23. pants

Deleģējuma īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 6. panta 4. punktā, 10. panta 2. punktā un 22. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz nenoteiktu laiku no [šīs regulas spēkā stāšanās diena].
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 6. panta 4. punktā, 10. panta 2. punktā un 22. pantā minēto pilnvaru deleģējumu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 6. panta 4. punktu, 10. panta 2. punktu un 22. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divu mēnešu laikā no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

24. pants

Komitejas procedūra

1. Komisijai palīdz Augu, dzīvnieku, pārtikas aprites un dzīvnieku barības pastāvīgā komiteja, kas izveidota saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 178/2002 58. panta 1. punktu. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.
Ja komiteja atzinumu nesniedz, Komisija nepieņem īstenošanas akta projektu un tiek piemērota Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešā daļa.

VI NODAĻA STINGRĀKI VALSTU PASĀKUMI UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

25. pants

Stingrāki valstu pasākumi

1. Šī regula neliedz dalībvalstīm saglabāt stingrākus valsts noteikumus, kuru mērķis ir suņu un kaķu labturības plašāka aizsardzība un kuri ir spēkā šīs regulas spēkā stāšanās brīdī, ja vien minētie noteikumi nav pretrunā šai regulai un netraucē iekšējā tirgus pienācīgu darbību. Līdz [šīs regulas piemērošanas sākuma diena] dalībvalstis informē Komisiju par šādiem valsts noteikumiem. Komisija tos dara zināmus pārējām dalībvalstīm.
2. Šī regula neliedz dalībvalstīm pieņemt stingrākus valsts pasākumus, kuru mērķis ir nodrošināt attiecīgās dalībvalsts teritorijā esošos objektos turētu suņu un kaķu labturības plašāku aizsardzību un kuri attiecas uz šādiem dzīvnieku labturības jautājumiem:
 - a) izmitināšanas apstākļi;
 - b) kropļojumi;
 - c) vides uzlabošana;
 - d) selekcijas un audzēšanas programmas, tai skaitā minimālais un maksimālais vaislas vecums.

Dalībvalstis pirms šādu valsts noteikumu pieņemšanas par tiem informē Komisiju. Komisija tos dara zināmus pārējām dalībvalstīm.

3. Šā panta 2. punktā minētie pasākumi ir atļauti tikai tad, ja tie nav pretrunā šai regulai un netraucē iekšējā tirgus pienācīgu darbību.
4. Dalībvalstis neaizliedz un nekavē kādā citā dalībvalstī turētu suņu un kaķu laišanu tirgū savā teritorijā, pamatojoties uz to, ka attiecīgie suņi un kaķi nav turēti saskaņā ar stingrākajiem attiecīgās valsts noteikumiem par dzīvnieku labturību.

26. pants

Ziņošana un novērtēšana

1. Pamatojoties uz ziņojumiem, kas saņemti saskaņā ar 20. pantu, un attiecīgo papildu informāciju, Komisija līdz [septiņi gadi no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] un pēc tam reizi piecos gados publicē uzraudzības ziņojumu par Savienības tirgū laisto suņu un kaķu labturību.
2. Līdz [15 gadi no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] Komisija izvērtē šo regulu, tai skaitā novērtē iespējamo maksimālo vaislas vecumu suņiem un kaķiem, un iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai ziņojumu par galvenajiem konstatējumiem.
3. Šā panta 1. un 2. punktā minētās ziņošanas vajadzībām dalībvalstis sniedz Komisijai informāciju, kas vajadzīga minēto ziņojumu sagatavošanai.

27. pants

Sodi

Dalībvalstis paredz noteikumus par sodiem, ko piemēro par šīs regulas pārkāpumiem, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to piemērošanu. Paredzētie sodi ir iedarbīgi, samērīgi un atturoši.

Dalībvalstis minētos noteikumus un pasākumus dara zināmus Komisijai un nekavējoties paziņo tai par jebkādiem turpmākiem grozījumiem, kas tos ietekmē.

28. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no [*divi gadi no šīs regulas spēkā stāšanās dienas*], ja vien šajā regulā nav noteikts citādi.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

Satura rādītājs

1.	PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS	3
1.1.	Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums	3
1.2.	Attiecīgā(-ās) politikas joma(-as).....	3
1.3.	Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:	3
1.4.	Mērķi.....	3
1.4.1.	Vispārīgie mērķi.....	3
1.4.2.	Konkrētie mērķi	3
1.4.3.	Paredzami rezultāti un ietekme	3
1.4.4.	Snieguma rādītāji	4
1.5.	Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums	4
1.5.1.	Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvērtēšanas grafiks	4
1.5.2.	Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šā punkta izpratnē “Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība” ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.	4
1.5.3.	Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas.....	5
1.5.4.	Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem.....	5
1.5.5.	Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums.....	5
1.6.	Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme	6
1.7.	Plānotā(-s) budžeta izpildes metode(-s).....	6
2.	PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI.....	7
2.1.	Pārraudzības un ziņošanas noteikumi	7
2.2.	Pārvaldības un kontroles sistēma	7
2.2.1.	Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums	7
2.2.2.	Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu.....	8
2.2.3.	Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī).....	9
2.3.	Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi	9
3.	PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME	11

3.1.	Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas.....	11
3.2.	Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām	12
3.2.1.	Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām.....	12
3.2.2.	Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām.....	15
3.2.3.	Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām	16
3.2.4.	Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu.....	18
3.2.5.	Trešo personu iemaksas	18
3.3.	Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem	19

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Priekšlikums Regulai par suņu un kaķu labturību un izsekojamību

1.2. Attiecīgā(-ās) politikas joma(-as)

1. izdevumu kategorija: Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija

1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

jaunu darbību

jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu/sagatavošanas darbību⁶³

esošas darbības pagarināšanu

vienas vai vairāku darbību apvienošanu vai pārorientēšanu uz citu/jaunu darbību

1.4. Mērķi

1.4.1. Vispārīgie mērķi

Priekšlikuma mērķis ir izveidot vienotu satvaru attiecībā uz objektos turētu un Savienībā piegādātu suņu un kaķu labturību, lai novērstu nopietnas dzīvnieku ciešanas, negodīgu darījumdarbības praksi, arī krāpšanu, un aizsargātu patērētājus.

1.4.2. Konkrētie mērķi

Konkrētais mērķis Nr.

1. Nodrošināt vienotus dzīvnieku labturības standartus attiecībā uz suņu un kaķu audzēšanu, turēšanu un laišanu tirgū vai piegādi.

2. Uzlabot Savienības tirgū laisto vai piegādāto suņu un kaķu izsekojamību.

3. Veicināt dzīvnieku aprūpētāju kompetenci.

4. Uzlabot patērētāju tiesību aizsardzību.

5. Papildināt spēkā esošos noteikumus par suņu un kaķu importu.

1.4.3. Paredzami rezultāti un ietekme

Norādīt, kāda ir priekšlikuma/iniciatīvas iecerētā ietekme uz labuma guvējiem/mērķgrupām.

Konkrētais mērķis Nr. 1

Labāki dzīves apstākļi objektos turētiem suņiem un kaķiem.

Konkrētais mērķis Nr. 2

Suņu un kaķu nelikumīgas tirdzniecības riska mazināšana.

Konkrētais mērķis Nr. 3

Suņu un kaķu labāka aprūpe.

Konkrētais mērķis Nr. 4

⁶³

Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

Labāka patērētāju informētība, kad viņi iegādājas suņus vai kaķus.

Konkrētais mērķis Nr. 5

Suņu un kaķu nelikumīgas importēšanas riska mazināšana.

1.4.4. *Snieguma rādītāji*

Norādīt, pēc kādiem rādītājiem seko līdzī progresam un sasniegumiem.

Konkrētais mērķis Nr. 1

Apstiprinātos audzēšanas objektos reģistrēto suņu un kaķu skaits.

Konkrētais mērķis Nr. 2

To suņu un kaķu skaits, kas reģistrēti valstu datubāzēs, kuras ir sadarbspējīgas ES līmenī.

Konkrētais mērķis Nr. 3

To dzīvnieku aprūpētāju skaits, kuriem vajadzīga ikgadēja valsts apmācība.

Konkrētais mērķis Nr. 4

Tādu suņu un kaķu identifikācijas un reģistrācijas automatizēto verifikāciju skaits, kas piegādāti, izmantojot tiešsaistes līdzekļus.

Konkrētais mērķis Nr. 5

IRASFF ziņoto nelikumīgas tirdzniecības no trešām valstīm gadījumu skaits.

1.5. **Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums**

1.5.1. *Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēšanas grafiks*

Priekšlikuma mērķis ir noteikt prasības attiecībā uz objektos turētu suņu un kaķu uzturu, izmitināšanu un pārvaldību, kā arī aizliegt sāpīgu paņēmienu izmantošanu attiecībā uz tiem. Turklāt ar to tiks ieviesti stingrāki nosacījumi attiecībā uz suņu un kaķu izsekojamību un stingrāki noteikumi par šo dzīvnieku importēšanu.

Ja regulu pieņems 2024. gadā, to varētu īstenot no 2025. gada. Finanšu resursi būs vajadzīgi no dienas, kad regula stāsies spēkā (2024. gada beigās vai 2025. gadā).

1.5.2. *Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šā punkta izpratnē "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.*

Eiropas līmeņa rīcības pamatojums (*ex ante*)

Pašlaik nav ES tiesību aktu par suņu un kaķu labturību, lai gan situācija dalībvalstīs ir ļoti atšķirīga un nevienāda gan labturības standartu, gan izsekojamības ziņā. Tā kā vienota satvara nav, dalībvalstu atsevišķai rīcībai ir ierobežota ietekme, un tās nevar atrisināt galvenās problēmas, kamēr suņi un kaķi ES tiek brīvi tirgoti. Turklāt, tā kā nav kopīgu izsekojamības noteikumu, tiek veicināta nelikumīga tirdzniecība no trešām valstīm.

Sagaidāmā Savienības pievienotā vērtība (*ex post*)

Priekšlikumā ir noteiktas vienotas prasības attiecībā uz dzīvnieku labturības standartiem suņu un kaķu turēšanas jomā un to izsekojamību. Šī pieeja radīs vienlīdzīgus konkurences apstākļus visiem iesaistītajiem ES operatoriem, arī dalībvalstīs, kurās pašlaik nav tiesību aktu dzīvnieku labturības jomā. Turklāt patērētāji ES būs labāk pasargāti no tādu suņu un kaķu iegādes, kuri nav veseli vai kuriem ir psihiski un citādi traucējumi, ko izraisījusi iepriekšēja slikta izturēšanās pret tiem.

1.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas

Regulas pamatā ir dažāda dalībvalstu un ieinteresēto personu pieredze un zinātniska informācija.

Priekšlikumā ir ņemti vērā secinājumi, kas izdarīti brīvprātīgajās iniciatīvās par pārdodamo lolojumdzīvnieku (suņu un kaķu) veselību un labturību Eiropas Dzīvnieku labturības platformā, kurā atrodama virkne pamatnostādņu par suņu atbildīgu audzēšanu, kaķu atbildīgu audzēšanu, suņu un kaķu komerciālu pārvietošanu, kucēnu un kaķēnu socializāciju, suņu tiešsaistes tirdzniecības platformām un pamatnostādnēm suņu pircējiem, kā arī ieteikumi tiesību aktu pieņemšanai objektos turēto suņu un kaķu labturības jomā.

Turklāt priekšlikuma pamatā ir Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes ziņojums par zinātnisko un tehnisko palīdzību attiecībā uz labturības aspektiem, kas saistīti ar kaķu un suņu izmitināšanu un veselību komerciālos audzēšanas objektos. Šajā *EFSA* ziņojumā ir ietverti ieteikumi attiecībā uz novietņu un fizisko aktivitāšu veidiem, temperatūru un apgaismojumu novietnēs, veselību, kā arī sāpīgas ķirurģiskas iejaukšanās aizliegšanu.

1.5.4. Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem

Regulai ir jāiekļaujas Vienotā tirgus programmas Pārtikas daļā, un tā darbosies sinerģijā ar Eiropas digitalizācijas programmu, kas veicina digitālus risinājumus, lai reaģētu uz cilvēku vajadzībām pēc taisnīgas un konkurētspējīgas ekonomikas.

1.5.5. Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums

Izmaksas tiks segtas no Vienotā tirgus programmas Pārtikas daļas, ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi palīdz sasniegt vienu no programmas galvenajiem mērķiem, t. i., palīdzēt ES stratēģijas “No lauka līdz galdam” mērķrādītāju sasniegšanā, lai uzlabotu dzīvnieku labturību.

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme

Ierobežots ilgums

- Priekšlikuma/iniciatīvas darbības laiks: [DD.MM.]GGGG.– [DD.MM.]GGGG.
- Finansiālā ietekme uz saistību apropriācijām – no GGGG. līdz GGGG. gadam, uz maksājumu apropriācijām – no GGGG. līdz GGGG. gadam.

Beztermiņa

- Īstenošana ar uzsākšanas periodu no 2025. līdz 2027. gadam,
- pēc kura turpinās normāla darbība.

1.7. Plānotā(-s) budžeta izpildes metode(-s)⁶⁴

Komisijas īstenota tieša pārvaldība:

- ko veic tās struktūrvienības, tostarp personāls Savienības delegācijās;
- ko veic izpildaģentūras.

Dalīta pārvaldība kopā ar dalībvalstīm

Netieša pārvaldība, kurā budžeta izpildes uzdevumi uzticēti:

- trešām valstīm vai to izraudzītām struktūrām;
- starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);
- EIB un Eiropas Investīciju fondam;
- Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrām;
- publisko tiesību subjektiem;
- privāttiesību subjektiem, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, tādā mērā, kādā tiem ir pienācīgas finanšu garantijas;
- dalībvalstu privāttiesību subjektiem, kuriem ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un ir pienācīgas finanšu garantijas;
- tiesību subjektiem vai personām, kurām, ievērojot LES V sadaļu, uzticēts īstenot konkrētas KĀDP darbības un kuras ir noteiktas attiecīgajā pamataktā.
- *Ja norādīti vairāki pārvaldības veidi, sniedziet papildu informāciju iedaļā "Piezīmes".*

Piezīmes

(..)

(..)

⁶⁴ Sīkāku informāciju par budžeta izpildes metodēm un atsauces uz Finanšu regulu skatīt *BUDGpedia* tīmekļa vietnē: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt biežumu un nosacījumus.

Priekšlikumā paredzēts, ka dalībvalstīm pārraudzības un izvērtēšanas nolūkā reizi trijos gados jāpaziņo dati Komisijai.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums

Saskaņā ar Eiropas Komisijas pārvaldības paziņojumu Veselības un pārtikas nekaitīguma ĢD (*SANTE*) savu darbību veic saskaņā ar piemērojamajiem tiesību aktiem un noteikumiem, strādājot atklāti un pārredzami un nodrošinot atbilstību profesionālo un ētikas standartu gaidītajam augstajam līmenim.

Darbības, kuru mērķis ir uzlabot objektos turēto suņu un kaķu labturību, tiks īstenotas, izmantojot tiešu pārvaldību un īstenošanas veidus, ko piedāvā Finanšu regula, galvenokārt dotācijas un iepirkumu. Tieša pārvaldība ļauj noslēgt dotāciju nolīgumus/līgumus ar labuma guvējiem/ darbuņēmējiem, kas tieši iesaistīti darbībās, kuras kalpo Savienības politikai. Komisija nodrošina tiešu pārraudzību pār finansēto darbību rezultātiem. Finansēto darbību maksāšanas kārtība tiks pielāgota ar finanšu darījumiem saistītajiem riskiem.

Lai nodrošinātu Komisijas kontroļu efektivitāti, lietderību un saimnieciskumu, kontroles stratēģija tiks vērsta uz *ex ante* un *ex post* pārbaūžu bilanci un koncentrēsies uz trīs galvenajiem dotāciju/līgumu īstenošanas posmiem saskaņā ar Finanšu regulu:

- regulas politikas mērķiem atbilstošu priekšlikumu/piedāvājumu atlase,
- darbības, uzraudzības un *ex ante* kontroles, kas attiecas uz projekta īstenošanu, publisko iepirkumu, priekšfinansēšanu, starpposma un galīgajiem maksājumiem, garantiju pārvaldību.
- Labuma guvēju/darbuņēmēju objektos tiks veiktas arī *ex post* kontroles, kurās izmantos darījumu izlasi. Šo darījumu atlase ietvers riska novērtējumu un nejaušu atlasi.

Uz Veselības un pārtikas nekaitīguma ģenerāldirektorātu (*SANTE* ĢD) attiecas administratīva kontrole, arī budžeta kontrole, iekšējā revīzija, Eiropas Revīzijas palātas un Iekšējās revīzijas dienesta gada pārskati, ES budžeta izpildes ikgadējais apstiprinājums un iespējamās *OLAF* veiktās izmeklēšanas, lai nodrošinātu piešķirto līdzekļu pienācīgu izmantošanu.

Saskaņā ar Komisijas iekšējās kontroles sistēmu⁶⁵ *SANTE* ĢD ir izstrādājis iekšējās kontroles stratēģiju, kurā galvenā uzmanība pievērsta finanšu pārvaldībai un tās atbilstībai Finanšu regulai, jo īpaši attiecībā uz pieciem kontroles mērķiem⁶⁶ un

⁶⁵ C(2017) 2373, 2017. gada 19. aprīlis.

⁶⁶ Saskaņā ar Komisijas iekšējās kontroles sistēmā pieņemto *COSO* modeli jaunākajā versijā: 2017. gada 19. aprīļa Paziņojums Komisijai C(2017) 2373, ar ko pārskata iekšējās kontroles sistēmu, kura aizstāj iekšējās kontroles standartus, kas noteikti SEC(2001)2037 un pārskatīti ar SEC(2007)1341.

rentablu un iedarbīgu kontroles un krāpšanas apkarošanas pasākumu galvenajiem principiem. Stratēģija ir attīstības procesā esošs dokuments, ko regulāri atjaunina un ko pieņem *SANTE* ĢD valde.

Par riska pārvaldību un iekšējo kontroli atbildīgais *SANTE* ĢD direktors nodrošina kontroles stratēģijas izstrādes, atjaunināšanas un paziņošanas visiem attiecīgajiem darbiniekiem koordinēšanu. Šajā nolūkā direktors katru gadu sagatavo iekšējās kontroles sistēmas ikgadēju novērtējumu, ko iekļauj *SANTE* ĢD gada darbības pārskatā.

2.2.2. *Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu*

Riska pārvaldība ir pilnā mērā integrēta *SANTE* ĢD plānošanas un kontroles ciklā. Svarīgākie riski tiek noteikti ikgadējā riska novērtējuma procedūrā. Galvenā uzmanība tiek pievērsta atlikušajam riskam, ņemot vērā visus pasākumus, kas jau veikti riska mazināšanas nolūkā. Procedūra noslēdzas ar augstākā līmeņa vadītāju diskusijām ģenerāldirektora vadībā. Tā dēvētos “kritiskos riskus” kopā ar rīcības plānu to mazināšanai līdz pieņemamam līmenim paziņo komisāram. Lai pārraudzītu rīcības plānu īstenošanu, katru gadu tiek sagatavots progresa ziņojums, kas tiek iesniegts komisāram saistībā ar starpposma ziņojumu.

SANTE ĢD integrēja riska pārvaldību savos budžeta izpildes procesos. Katrā finanšu pārvaldības procesa posmā tiek identificēti iespējamie riski, jautājumi vai problēmas.

Jaunās regulas īstenošana ir vērsta uz publiskā iepirkuma līgumu piešķiršanu, kā arī vairākām dotācijām, kas paredzētas konkrētām darbībām un organizācijām.

Publiskā iepirkuma līgumi galvenokārt tiks noslēgti tādās jomās kā produktu izstrāde (piemēram, apspriešanās ar ieinteresētajām personām) un veicināšanas pasākumi (lai atbalstītu ieviešanu).

Dotācijas galvenokārt piešķirs atbalsta pasākumiem Komisijai produktu izstrādes jomā).

Galvenie riski ir šādi:

- risks, ka regulas mērķi netiks pilnībā sasniegti nepietiekamas apguves vai atlasīto projektu vai līgumu īstenošanas kvalitātes/kavējumu dēļ;
- risks, kas saistīts ar piešķirto līdzekļu nelietderīgu vai neekonomisku izmantojumu gan dotāciju gadījumā (finansēšanas noteikumu sarežģītība), gan iepirkuma gadījumā (trūkst tādu piegādātāju, kuriem ir vajadzīgās speciālās zināšanas, un tādēļ nav pietiekamu iespēju salīdzināt cenu piedāvājumus dažās nozarēs);
- reputācijas risks Komisijai, ja tiek konstatēta krāpšana vai noziedzīgas darbības; no trešo personu iekšējām kontroles sistēmām ir gūstamas tikai daļējas garantijas, jo ir diezgan daudz dažādu darbuņēmēju un labuma guvēju, kuri katrs strādā ar savu kontroles sistēmu.

Komisija ir ieviesusi iekšējās procedūras iepriekš minēto risku segšanai. Iekšējās procedūras pilnībā atbilst Finanšu regulai, un tajās ietilpst krāpšanas apkarošanas pasākumi un izmaksu un ieguvumu apsvērumi. Šajā satvarā Komisija turpina pētīt iespējas uzlabot pārvaldību un panākt efektivitātes pieaugumu. Turpmāk ir aprakstītas kontroles satvara galvenās iezīmes.

Kontroles, ko veic pirms projektu īstenošanas un tās laikā

• Tiks ieviesta piemērota projektu vadības sistēma, kurā galvenā uzmanība tiks pievērsta tam, kā projekti un līgumi palīdz sasniegt politikas mērķus, un kura nodrošina visu dalībnieku sistemātisku iesaisti, ievieš regulāru ziņošanu par projektu vadību, ko papildina apmeklējumi uz vietas (katrā atsevišķā gadījumā), arī riska ziņojumus augstākajai vadībai, kā arī saglabā atbilstošu budžeta elastīgumu.

• Komisijā tiek izstrādāti izmantojamie dotāciju līgumu un pakalpojumu līgumu paraugi. Tajos paredzēti vairāki kontroles pasākumi, piemēram, revīzijas apliecinājumi, finansiālas garantijas, revīzijas uz vietas, kā arī *OLAF* veiktas inspekcijas. Noteikumi, kas reglamentē izmaksu atbilstību, tiek vienkāršoti, piemēram, izmantojot vienības izmaksas, vienreizējus maksājumus, ieguldījumus, kas nav saistīti ar izmaksām, un citas iespējas, ko piedāvā Finanšu regula. Tas samazinās kontroles izmaksas un galveno uzmanību pievērsīs pārbaudēm un kontrolēm augsta riska jomās.

• Visi darbinieki paraksta labas administratīvās prakses kodeksu. Atlases procedūrā vai dotāciju nolīgumu/līgumu pārvaldībā iesaistītie darbinieki arī paraksta deklarāciju par interešu konflikta neesamību. Darbinieki regulāri tiek apmācīti, un apmaiņai ar paraugpraksi viņi izmanto tīklus.

• Projekta tehnisko īstenošanu regulāri pārbauda dokumentāli, pamatojoties uz darbuzņēmēju un labuma guvēju iesniegtajiem tehniskās izpildes ziņojumiem; turklāt katrā atsevišķā gadījumā ielāno līgumslēdzēju / “atbalsta saņēmēju” tikšanās un apmeklējumus uz vietas.

Kontroles, ko veic projekta noslēgumā. Tiek veiktas *ex post* revīzijas, kurās, pamatojoties uz darījumu izlasi, tiek verificēta izmaksu pieprasījumu atbilstība. Šādu kontroļu mērķis ir novērst, konstatēt un koriģēt ar finanšu darījumu likumību un pareizību saistītas būtiskas kļūdas. Lai palielinātu kontroļu ietekmi, revīzijai pakļauto labuma guvēju izraudzīšanās paredz apvienot izraudzīšanos pēc riska principa un nejaušinātu paraugošanu un revīzijā uz vietas iespējami pievērst uzmanību darbības aspektiem.

2.2.3. *Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)*

Komisijas un *SANTE* ĢD iekšējās kontroles stratēģijās ir ņemti vērā galvenie izmaksas ietekmējošie faktori un vairāku gadu garumā veiktie pasākumi, lai samazinātu kontroļu izmaksas, neapdraudot efektivitāti. Ir pierādījies, ka pašreizējās kontroles sistēmas spēj novērst un/vai atklāt kļūdas un/vai pārkāpumus, kā arī, ja kļūdas vai pārkāpumi ir atklāti, novērst tos.

2.3. **Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi**

Norādīt esošos vai plānotos novēršanas pasākumus un citus pretpasākumus, piemēram, krāpšanas apkarošanas stratēģijā iekļautos pasākumus.

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 325. pantu ES un dalībvalstīm ir jāapkaro krāpšana un jebkādas citas nelikumīgas darbības, kas var ietekmēt ES finanšu intereses. Saskaņā ar LESD 317. pantu un Finanšu regulas⁶⁷

⁶⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES)

36. pantu ES Komisija izpilda ES budžetu saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principiem, piemērojot efektīvu un lietderīgu iekšējo kontroli⁶⁸, kas ietver krāpšanas un pārkāpumu novēršanu, atklāšanu, labošanu un pēcpārbaudi.

Kas attiecas uz darbībām tiešā pārvaldībā, Komisija veic piemērotus pasākumus, lai nodrošinātu, ka Eiropas Savienības finanšu intereses tiek aizsargātas ar krāpšanas, korupcijas un jebkādu citu nelikumīgu darbību novēršanas pasākumiem, iedarbīgām pārbaudēm un, ja ir atklāti pārkāpumi, atgūstot nepamatoti izmaksātās summas un attiecīgā gadījumā piemērojot iedarbīgus, samērīgus un atturošus sodus. Šajā nolūkā Komisija pieņēma stratēģiju krāpšanas apkarošanai, kas pēdējo reizi atjaunināta 2019. gada aprīlī (COM(2019) 196) ar pārskatīto 2023. gada jūlija rīcības plānu (COM(2023) 405). Ģenerāldirektorāti un izpildaģentūras ir izstrādājuši un īstenojuši savas stratēģijas krāpšanas apkarošanai, pamatojoties uz *OLAF* nodrošināto metodiku. Parasti tās atjaunina ik pēc trim gadiem, un to īstenošanu pārrauga un par to regulāri ziņo vadībai. *SANTE* ĢD savu stratēģiju krāpšanas apkarošanai kopš 2013. gada ir izstrādājis un īstenojis, pamatojoties uz *OLAF* nodrošināto metodiku. To atjaunina ik pēc trim gadiem. Jaunāko *SANTE* ĢD stratēģiju krāpšanas apkarošanai, kas aptver 2021.–2024. gadu, valde pieņēma 2021. gada 8. novembrī pēc *OLAF* organizētas profesionālizvērtēšanas. Tās īstenošana tiek pārraudzīta un par to tiek ziņots vadībai divas reizes gadā.

Attiecībā uz budžeta izpildi tiešā pārvaldībā Komisija arī īsteno vairākus pasākumus, piemēram:

— lēmumus, nolīgumus un līgumus, kas izriet no regulas īstenošanas un kas Komisijai, arī *OLAF*, un Revīzijas palātai nepārprotami dos tiesības veikt revīzijas, pārbaudes uz vietas un inspekcijas, kā arī atgūt nepamatoti izmaksātās summas un attiecīgā gadījumā piemērot administratīvus sodus,

— uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus/piedāvājumus izvērtēšanas posmā, pamatojoties uz deklarācijām un agrīnas atklāšanas un izslēgšanas sistēmu (*EDES*), tiek pārbaudīta pieteikumu iesniedzēju un pretendentu atbilstība publicētajiem izslēgšanas kritērijiem,

— izmaksu atbilstības noteikumi tiks vienkāršoti saskaņā ar Finanšu regulas nosacījumiem,

— visiem līgumu pārvaldībā iesaistītajiem darbiniekiem, kā arī revidentiem un kontrolieriem, kuri uz vietas verificē labuma guvēju deklarācijas, tiek nodrošināta regulāra apmācība un izpratnes veicināšana ar krāpšanu un pārkāpumiem saistītos jautājumos.

Deleģētā kredītrīkotāja ticamības veidošanas procesa pamatā ir ieviesto kontroles sistēmu spēja atklāt būtiskus un/vai atkārtotus trūkumus. Kontroles sistēmas sastāv no tādiem dažādiem elementiem kā darbību pārraudzība un verifikācija, *ex ante* verifikācijas, *ex post* kontroles un revīzijas, ko veic Iekšējās revīzijas dienests un Eiropas Revīzijas palāta, kā arī veselības un pārtikas jomas revīzijas, ko *SANTE* ĢD veic ES dalībvalstīs un trešās valstīs. Visiem iesaistītajiem dalībniekiem ir būtiska loma krāpšanas novēršanā un atklāšanā.

Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 (OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.).

⁶⁸ Paziņojums Komisijai par iekšējās kontroles sistēmas pārskatīšanu C(2017)2373, pieņemts 2017. gada 19. aprīlī (8. princips, 8.2. pazīme).

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

- Esošās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Nr.	Dif./nedif. ⁶⁹	no EBTA valstīm ⁷⁰	no kandidātvalstīm ⁷¹	no trešām valstīm	Finanšu regulas 21. panta 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē
	03.02.06 — Cilvēku, dzīvnieku un augu veselības un dzīvnieku labturības nodrošināšana augstā līmenī	Dif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ

⁶⁹ Dif. — diferencētās apropriācijas, nedif. — nediferencētās apropriācijas.

⁷⁰ EBTA — Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

⁷¹ Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātvalstis no Rietumbalkāniem.

3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām

- Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas darbības apropriācijas
- Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas darbības apropriācijas:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	1	Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija
--	---	---

<i>SANTE ĢD</i> ⁷²			Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027. un turpmākie gadi	KOPĀ	
• Darbības apropriācijas			—	—	—	—	
03.02.06 — Cilvēku, dzīvnieku un augu veselības un dzīvnieku labturības nodrošināšana augstā līmenī	Saistības	(1a)	0,500	0,500	0,500	1,500	
	Maksājumi	(1b)	0,200	0,400	0,900	1,500	
<u>Administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem</u>			—	—	—	—	
Budžeta pozīcija	—	3	—	—	—	—	
KOPĀ apropriācijas	Saistības	= 1a + 3	0,500	0,500	0,500	1,500	
<i>SANTE ĢD</i>	Maksājumi	= 1b + 3	0,200	0,400	0,900	1,500	
KOPĀ darbības apropriācijas		Saistības	(4)	0,500	0,500	0,500	1,500

⁷² Nav iekļautas ikgadējās uzturēšanas izmaksas 300 000 EUR apmērā, jo tās piemērojamas no 2028. gada un ietilpst nākamajā DFS.

	Maksājumi	(5)	0,200	0,400	0,900	1,500
KOPĀ administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem		(6)	—	—	—	—
KOPĀ apropriācijas daudzgadu finanšu shēmas 1. IZDEVUMU KATEGORIJĀ	Saistības	= 4 + 6	0,500	0,500	0,500	1,500
	Maksājumi	= 5 + 6	0,200	0,400	0,900	1,500

○ KOPĀ darbības apropriācijas (visas darbības izdevumu kategorijas)	Saistības	(4)	—	—	—	—
	Maksājumi	(5)	—	—	—	—
KOPĀ administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem (visas darbības izdevumu kategorijas)		(6)	—	—	—	—
KOPĀ apropriācijas daudzgadu finanšu shēmas 1.–6. IZDEVUMU KATEGORIJĀ (atsauces summa)	Saistības	= 4 + 6	0,500	0,500	0,500	1,500
	Maksājumi	= 5 + 6	0,500	0,400	0,900	1,500

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	7	“Administratīvie izdevumi”
--	----------	----------------------------

Šī iedaļa būtu jāaizpilda, izmantojot administratīva rakstura budžeta datu izklājlapu, kas vispirms jānoformē [tiesību akta finanšu pārskata pielikumā](#) (Komisijas lēmuma par iekšējiem noteikumiem attiecībā uz Eiropas Savienības vispārējā budžeta Komisijas iedaļas izpildi 5. pielikums), kurš starpdienestu konsultāciju vajadzībām tiek augšupielādēts sistēmā *DECIDE*.

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027. un turpmākie gadi	KOPĀ	
<i>SANTE</i> ĢD						
• Cilvēkresursi		0,440	0,449	0,458	1,346	
• Citi administratīvie izdevumi		0,054	0,054	0,054	0,162	
KOPĀ <SANTE> ĢD	0,494	0,494	0,503	0,512	1,508	
miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)						
KOPĀ apropriācijas daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJĀ	(saistību summa = maksājumu summa)	—	0,494	0,503	0,512	1,508
miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)						
		Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027. un turpmākie gadi	KOPĀ	
KOPĀ apropriācijas daudz gadu finanšu shēmas 1.–7. IZDEVUMU KATEGORIJĀ	Saistības	0,994	1,003	1,012	3,008	
	Maksājumi	0,694	0,903	1,412	3,008	

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

3.2.2. *Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām*

Saistību apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Norādīt mērķus un iznākumus ↓			Gads		Gads		Gads		KOPĀ	
			2025	2026	2027. un turpmākie gadi					
	Veids [1]	Vidējās izmaksas	Nav	izmaksu	Nav	izmaksu	Nav	izmaksu	Kopējais daudzums	Kopējās izmaksas
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 2. Uzlabot Savienības tirgū laisto vai piegādāto suņu un kaķu izsekojamību.										
— Iznākums	Ar tiešsaistes platformās sniegto piedāvājumu saistītās identifikācijas un reģistrācijas autentiskuma verifikācijas sistēmas izstrāde un sākotnēja darbības nodrošināšana, kā arī valstu datubāzu sadarbības nodrošināšana		—	0,500	—	0,500	—	0,500	—	1,500
Starpsumma — konkrētais mērķis Nr. 2			—	0,500	—	0,500	—	0,500	—	1 500
KOPSUMMAS			—	0,500	—	0,500	—	0,500	—	1,500

3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām

- Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas administratīvās apropriācijas
- Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas administratīvās apropriācijas:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027. un turpmākie gadi	KOPSUMMA
--	--------------	--------------	---------------------------------------	-----------------

Daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA		—	—	—
Cilvēkresursi	0,440	0,449	0,458	1,346
Citi administratīvie izdevumi	0,054	0,054	0,054	0,162
Starpsumma — daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA	0,494	0,503	0,512	1,508

Ārpus daudz gadu finanšu shēmas 7[2]. IZDEVUMU KATEGORIJAS		—	—	—
Cilvēkresursi	—	—	—	—
Citi administratīvie izdevumi	—	—	—	—
Starpsumma ārpus daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	—	—	—	—

KOPĀ	0,494	0,503	0,512	1,508
-------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Vajadzīgās cilvēkresursu un citu administratīvo izdevumu apropriācijas tiks nodrošinātas no ĢD apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalītas attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

3.2.3.1. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības

- Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgi cilvēkresursi
- Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgi šādi cilvēkresursi:

Aplēse izsakāma ar pilnslodzes ekvivalentu

	Gads 2024	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027. un turpmākie gadi
20 01 02 01 (Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības)		2	2	2
20 01 02 03 (Delegācijas)				
01 01 01 01 (Netiešā pētniecība)				
01 01 01 11 (Tiešā pētniecība)				
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)				
20 02 01 (AC, END, INT, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)		1	1	1
20 02 03 (AC, AL, END, INT un JPD delegācijās)				
XX 01 xx yy zz ¹⁰	— galvenajā mītnē			
	— delegācijās			
01 01 01 02 (AC, END, INT — netiešā pētniecība)				
01 01 01 12 (AC, END, INT — tiešā pētniecība)				
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)				
KOPĀ		3	3	3

Nepieciešamie cilvēkresursi tiks nodrošināti, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

Veicamo uzdevumu apraksts

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	AD veiks visus uzdevumus, kas ietver attiecības ar dalībvalstīm, ieinteresētajām personām, kā arī jebkādu tiesību aktu sagatavošanu.
Ārštata darbinieki	CA veiks uzdevumus, kam nepieciešamas īpašas zināšanas digitālajās darbībās.

3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

Priekšlikums/iniciatīva:

- pilnībā pietiek ar līdzekļu pārvietošanu daudzgadu finanšu shēmas (DFS) attiecīgajā izdevumu kategorijā

Darbības izdevumi 1,5 miljonu EUR apmērā 03.0206. budžeta pozīcijā 2025.–2027. gadā tiks segti, šajā budžeta pozīcijā veicot iekšēju pārcelšanu.

- jāizmanto no DFS attiecīgās izdevumu kategorijas nepiešķirtās rezerves un/vai īpašie instrumenti, kas noteikti DFS regulā

Paskaidrojiet, kas jādara, norādot attiecīgās izdevumu kategorijas un budžeta pozīcijas, atbilstošās summas un instrumentus, kurus ierosināts izmantot.

- jāpārskata DFS

Paskaidrojiet, kas jādara, norādot attiecīgās izdevumu kategorijas, budžeta pozīcijas un atbilstošās summas.

3.2.5. Trešo personu iemaksas

Priekšlikums/iniciatīva:

- neparedz trešo personu līdzfinansējumu
- paredz trešo personu sniegtu līdzfinansējumu atbilstoši šādai aplēsei:

Apropiācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	Gads N ⁷³	Gads N+1	Gads N+2	Gads N+3	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)			Kopsumma
Norādīt līdzfinansētāju struktūru								
KOPĀ līdzfinansētās apropiācijas								

⁷³ N gads ir gads, kurā priekšlikumu/iniciatīvu sāk īstenot. Aizstājiet "N" ar paredzēto pirmo īstenošanas gadu (piemēram, 2021.). Tas pats attiecas uz turpmākajiem gadiem.

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

- Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus.
- Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:
 - pašu resursus
 - citus ieņēmumus
 - Atzīmējiet, ja ieņēmumi ir piešķirti izdevumu pozīcijām

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta pozīcija:	ieņēmumu	Kārtējā finanšu gadā pieejamās apropriācijas	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme ⁷⁴					
			Gads N	Gads N+1	Gads N+2	Gads N+3	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)	
[..]. pants								

Attiecībā uz piešķirtajiem ieņēmumiem norādīt attiecīgās budžeta izdevumu pozīcijas.

(..)

Citas piezīmes (piemēram, metode/formula, ko izmanto, lai aprēķinātu ietekmi uz ieņēmumiem, vai jebkura cita informācija).

(..)

⁷⁴

Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā.